

Pályamű

„Az ügyet nézd, és a szavak azt követni fogják”

(Cato)

Lendülettel és elkötelezettséggel Múlt-jelen-jövő

Csaknem tizenkét év törvényszéki elnöki munkával mögöttem idősebben-érettebben, de ugyanazon lendülettel és elkötelezettséggel látok hozzá pályaművem elkészítéséhez, mint 2012. nyarán.

Megvallom azonban, hogy az alkotó szándékú jövőbe tekintés és a változásokra való tudatos felkészülés mellett néhány kérdést is fel kellett tennem, elsősorban saját magamnak.

Pályaművemben kísérletet teszek arra, hogy magamnak, egyúttal a mások részéről feltehető kérdésekre is érdemi választ, meggyőző feleletet adjak. Ezzel bírótársaimnak is tartozom.

Pályázatomban megkísérlem továbbá, hogy megfelelő részletességgel szemléltessem a kezdeti kihívásokat, az alkotó vezetői munka ívét, a törvényszék jelenét és a belátható jövő feladatait.

I.

A bírósági közelmúlt – az igazgatási modellváltás kezdetén

- sürgetően változást igénylő jelenségek - 12 év távlatából

*„Csak az tudja, hogy meddig mentünk,
aki azt látta, hogy honnan indultunk el”*

(Jókai Mór)

Napjaink bírói generációjának fiatalabb tagjai közül sokak előtt nem ismert, hogy a 2012. január 1-től hatályba lépett bírósági igazgatási modellváltást megelőzően országos szinten – így a Veszprémi Törvényszéket érintően is – az alábbi, egymással részben összefüggő problémakörök hatékony megoldásának, igazgatási kezelésének sürgető igénye jelentkezett:

- az elhúzódó perek magas száma és aránya, *(2012-ben 280 db két éven túli peres ügy 2018. június 30-ra 87 re, míg a 2024. október 3. napjára már 51 db-ra apadt)*
- a hatályon kívül helyezett ügyek magas száma, aránya, *(a 2011-ben évben rögzített 91-ről 2017-ben 56-ra, 2023-ban 36-ra csökkent)*
- a bírói–titkári feladatkörök átfedése, bírói létszámhiány, *(például: cégbíróságon és civil nyilvántartásban kizárólag bírák láttak el ma jelenleg titkári-ügyintézői feladatokat)*
- egyes ítélkezési területeken munkateher-egyenlőtlenségek felmerülése, *(a jelenség a Veszprémi Törvényszéken elsősorban a törvényszék elsőfokú ítélkezésében a kirívóan magas munkateher vonatkozásában jelentkezett)*
- az igazgatási ellenőrzés működési-szabályozási problémái, *(nem volt központi és megfelelő szintű helyi szabályozás sem)*
- a bírósági infrastruktúra és az informatikai eszközellátottság helyzete
- a bírósági belső és külső kommunikáció hiányosságai *(a külső honlapok létrehozásának kezdeti lépései, intranet nem működött)*
- a bírósági gazdálkodás egyes területein mutatkozó pazarlás, indokolatlanul magas dologi kiadások, *(pl: a közeli hivatalokba is tértivevénnyel kézbesítették a hivatalos leveleket)*
- a belső kontrollrendszer hiányosságai.

A fentiekben vázolt - nem teljeskörűen részletezett - problémakörök is indokolták a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény elfogadását és hatályba lépését, a bírósági szervezet átalakítását.

A 2012. augusztusában benyújtott *törvényszéki elnöki pályázatomban* szemléletváltást, a törvényszéki elnöki és bírósági vezetői szerepek átértékelését, a feladatok megoldását előtérbe helyező vezetői hozzáállást tartottam meghatározó

jelentőségűnek a munkaszervezet fejlesztése, az eredményes és sikeres működtetés megvalósítása céljából.

Ehhez kapcsolódóan pályaművemben az ítélkezési munkát elősegítő vezetői feladatok körében az *alábbi célkitűzéseket tartottam kiemelt fontosságúnak*:

- Veszprém megyén belül a bírói munkateher naprakész felmérését, arányos és optimális munkateher-elosztás megvalósítását,
- az egyes bírósági vezetők és a bírói tanácsok közötti, a korábbinál is hatékonyabb, céltudatos és a feladatok megoldását előtérbe helyező együttműködés kialakítását,
- meghatározott koncepció szerinti, azonban a bírói függetlenséget maradéktalanul tiszteletben tartó igazgatási-vezetői és szakmai ellenőrzés kialakítását, különösen az elévülések, írásba foglalási késedelmek és perelhúzódások megakadályozásának szem előtt tartásával,
- a titkárok, bírósági ügyintézők bevonása útján a bírák adminisztrációs terheinek csökkentését,
- a titkárok, fogalmazók valamint az ügyviteli munkaerő utánpótlásának tervszerű biztosítását, az igazságügyi alkalmazottak képzésének helyi szinten történő elősegítését,
- a határozott időre kinevezett bírák instruálásának támogatását, a bírák továbbképzésének, szakirányú tudományos érdeklődésének támogatását; a közeljövőben hatályba lépő kódexek megfelelő elsajátítása céljából helyi szinten is biztosított képzéseket,
- a korábbinál átláthatóbb döntési folyamatok, "nyitottabb" bíróság megvalósítását,
- az átlagot meghaladó munkavégzés erkölcsi és anyagi elismerését,
- az elmaradt intézményi fejlesztések megvalósítását, a továbblépési lehetőségek feltárását.

Bírótársaimtól bizalmat kaptam a vezetői munka megkezdéséhez; így elsősorban a tőlük kapott bizalom erejével, nagy lendülettel - korábbi érdekképviselési tapasztalataim és több éves ítélkezési tevékenységem birtokában - nekiláttam a helyi szervezetátalakítás végrehajtásának. Utólag visszatekintve, ebben az időszakban számos helyi konfliktust fel kellett vállalnom, számtalan előjogot fel kellett számolnom, a törvényszék csaknem összes működési területén változásokat kellett elindítanom. Ezzel egyidejűleg már a kezdetekkor megtapasztalhattam vezető- és bírótársaim önzetlen támogatását. Számos munkatársam korábban nem ismert többlettudása, képessége került felszínre, különösen az együttműködési képesség és a sokoldalúság; amelyet a szervezet javára, fejlesztésére tudtunk fordítani.

Megtapasztaltam azt is, hogy az eredményesség egyik kulcsa a motiváltság, meg kellett tanulnom a vezetői motiválás erejét, ennek fontosságát. Ezen az alapon biztosíthattam, hogy az első átalakításokat követően már a fejlődésre összpontosíthassunk, így valódi építkező munkát folytathattunk.

II.

A bírósági közelmúlt 2013-2018

„Fejlődés és építkezés”, a hatékonyabb működés eredményei

Ezt az időszakot a 2018-ban benyújtott törvényszéki elnöki pályázatomban részletesen elemeztem. Fenntartom az abban foglalt összegzésem, mely szerint a Veszprémi Törvényszék működésében megkérdőjelezhetetlenül a felfelé ívelés jellemezte e néhány éves korszakot, ami számos területen megmutatkozott:

II./1.) Stabilizáltuk személyi erőforrásainkat és érdemi előrelépést tettünk a korábbi munkateher-egyenlőtlenségek felszámolására...

A 2012. év végi adatok szerint – a bírói nyugdíjazások okán is – mindössze 64 bíró végzett ténylegesen ítélkező tevékenységet, így stratégiai jelentőségű volt az üres álláshelyek betöltése. 2018. év végén már *82-re emelkedett a betöltött bírói létszám*. A számottevő létszámnövekedés oka részben a közigazgatási ítélkezés Veszprémi Törvényszéket érintő regionalizációjának következménye volt. Ugyanilyen fontosságú és elkerülhetetlen volt a bírói munkateher átvilágítását követően - céltudatos vezetői intézkedések meghozatala mellett - a belső erőforrások átcsoportosítása, amely elsősorban a kirendelések széleskörű gyakorlatának bevezetésével járt. Ennek köszönhetően hatékonyan kezelni tudtuk az időszakosan, objektív okokból felmerült létszámhiányokat, az esetleges ügyhátralékot, a jogszabályi környezet változásai miatt bekövetkező átmeneti ügyérkezés növekedéseket.

A bírói munka profiltisztításának meghatározó előremozdítását szolgálta - a Veszprémi Törvényszéket érintően is - a bírósági ügyintézői és bírósági titkári létszám növelése valamint a jogszabályi alapú titkári ügyintézői hatáskörök bővülése, amelynek köszönhetően a kezdeti időszaktól a cégeljárások, büntetés-végrehajtási ügyszak, civil nyilvántartás, szabálysértési és végrehajtási ügyszakok érdemi ügyintézői területein titkárok és ügyintézők látják el a feladatokat.

Az igazságügyi alkalmazottak körében – különösen a tisztviselői és írnoki munkakörökben – 2013-2018 között elhanyagolható mértékű volt a fluktuáció, az jellemzően a nyugdíjba vonulásokra volt visszavezethető.

II./2.) Eredményes lépéseket tettünk az időszerűbb és magasabb színvonalú ítélkezés megvalósítása céljából...

2013-2018 között *látványosan csökkent* a hatályon kívül helyezések, valamint az elhúzódó perek száma, amely *országos összehasonlításban* is kiemelkedő eredményeket, ebből következően a törvényszék bíráinak kiemelt elismeréseket hozott. A nemperes ügyintézési határidők teljesítésében is folyamatos kedvező tendencia jellemezte a törvényszéket. A látványos eredmények mögött számottevő bírói munka, szakmai-vezetői és igazgatási intézkedés állt.

Számos helyi igazgatási - elnöki intézkedést hoztam ebben az időszakban a vezetői monitoring hatékonyabbá tétele céljából. Ki kell emelnem, hogy ebben az időszakban megszületett a 6/2015. (XI.30.) OBHE utasítás, amely napjainkig a bírósági igazgatás egyik legfontosabb központi szabályozási jogforrása.

Helyi szinten is kialakítottuk a utóellenőrzések és visszaellenőrzések rendszerét, vezetői célvizsgálatok, intézkedési tervek készítésének a gyakorlatát.

II/3.) Kezdetől fogva prioritásként tekintettünk a vezetői-szakmai támogatások széleskörű rendszerének megteremtésére...

Ennek érdekében valamennyi szakágban rendszeres - a kollégiumi tagok részvételén túlmutató - szakmai párbeszédet kezdeményeztünk. A 2015-ben létrehozott intranetes felületünkön is megjelenő tudásmegosztásokkal, konzulens és mentor bírák alkalmazásával, konzultációk tartásával, regionális szakmai együttműködésekkel, a bírák és titkárok önképzésének vezetői ösztönzésével, (ebben az időszakban több tanulmányi szerződést kötöttem) a könyvtári alkalmazások fejlesztési eredményeinek használatával támogattuk az ítélkezés szakmai színvonalát. A hatékonyabb és magasabb színvonalú ítélkezés megvalósítását eredményezte a felsőbb bíróságokra a szakmai fejlődés biztosítása céljából történő kirendelések ösztönzése és támogatása, nemzetközi cserekapcsolatokban való részvétel biztosítása, a tanácselnöki feljegyzések elektronikus úton való elérhetővé tétele, a szakmai célvizsgálatok és konzultációk rendszeressé válása. A szakmai-vezetői monitoring során már ebben az időszakban alkalmaztuk a digitális fejlesztések elérhető eredményeit. A bírói munka igazgatási ellenőrzését támogatta, hogy 2014-től a Veszprémi Törvényszéken kötelezővé tettük a BIIR rendszerben a teljeskörű dokumentum feltöltést.

II/4.) A teljes bírósági szervezet, így a Veszprémi Törvényszék is a jogi technológiák harmadik korszakába ért ¹...

Ugrásszerű előrelépést jelentett a távoli hozzáférések, elektronikus iratbetekintések, ügyféltájékoztatási rendszerek informatikai bázisainak megteremtése. 2018. év végére már száz százalékos volt az egyedi munkaállomás ellátottság, az avultsági mutatók a jelenleginek csaknem a fele – 40%-os- míg a mobileszköz állományokban 17%-os volt. A jelenleginél nagyságrendekkel több forrás jutott informatikai fejlesztésekre: 2018-ban 26 tablet, 42 notebook került beszerzésre, az egyéb informatikai fejlesztések pedig a törvényszéken 1 éven belül több, mint (akkori értéken) 9 millió összegben megvalósulhattak. (az előrelátó digitális fejlesztés nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a világvárvány idején a bíróság a távoli munkavégzés lehetőségével élve működőképes maradjon, az ügyek folyamatos és zökkenőmentes intézése biztosított legyen)

¹ forrás: dr. Zódi Zsolt előadása a Veszprémi Törvényszéken 2023. október 13-án

II./5.) Érdemi lépéseket tettünk az ügyfélközpontúbb eljárások megvalósítása terén...

E körben külön kiemelendő a tanúgondozás bevezetése (amely a mai napig ténylegesen működő szolgáltatása a törvényszéknek), a bírósági közvetítés országos programjához való csatlakozás, az ügyfél-visszajelzések rendszerének működtetése (amelynek vezetői értékelése folyamatos). Ügyfélbarát gyakorlataink egyik fő elemeként a hagyományos ügyfélszolgálat napokon kívül helyi bíróságainkon *ügyféltámogató fogadóórákat* is bevezettünk abból a célból, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró állampolgárok segítséget kapjanak kereseteik előterjesztéséhez, nyomtatványok kitöltéséhez, eljárási jogaik érvényesítéséhez.

II./6.) Látványos és eredményes lépéseket tettünk a takarékosabb és észszerűbb gazdálkodás irányába...

A költséghatékonyság érdekében belső átcsoportosításokkal átalakítottuk az egyes fizikai munkakörök ellátását, amelynek eredményeként megszüntethettük a teremőri és takarítási feladatok vállalkozók felé történő kiszervezését. Ezek az intézkedések integritási szempontból is számottevő előrelépést hoztak. A rendőrfőkapitányság és a főügyészség közreműködésével és együttműködésével még 2013-ban észszerűsítettük a hétvégi készenlét-ügyelet rendszerét. Több évvel az elektronikus eljárások jogszabályi alapú kiterjesztését megelőzően szorgalmaztuk az elektronikus kapcsolattartás egyes módozatainak bevezetését. 2013-tól megkezdtuk a helyi kézbesítések rendszerének kialakítását. Intézkedéseinkkel jelentős postaköltség, nyomda- és papírköltség megtakarításokat értünk el. A törvényszék korábbi szerződéseit áttekintettük és kevesebb kiadásokkal járó új szerződéseket kötöttünk, más beszerzési forrásokat kerestünk. A központi pályázati lehetőségek forrásait maximális mértékben kihasználtuk, melyekkel saját forrású beruházási kiadásainkat csökkenteni tudtuk. Számottevő eredményként könyvelhettük el, hogy a törvényszék dologi kiadásai jelentősen csökkentek (2012-ben 311 669 000 forintról 2019-ben 288 501 000 forintra).

II./7.) Együttműködés más hivatásrendekkel, hatékonyabb kommunikáció...

Számos, valódi tartalommal megtöltött *együttműködési megállapodást* kötöttünk ebben az időszakban, többek között a kormányhivatallal, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatával, a Veszprémi Laczkó Dezső Múzeummal, a megyei levéltárral, a megyei könyvtárral, a Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézettel, Széchenyi István Egyetemmel, Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel. Az együttműködések konkrét tartalmának megvalósításán túl, a bíróság szakmai és társadalmi rendezvényein rendszeresen jelen lehettek már ekkor is megyénk és városunk vezetői, képviselői. A törvényszék elnökeként a kezdetektől feladatommak tartottam, hogy a bíróság képviseletében a helyi és területi társadalmi rendezvényeken részt vegyek, a bíróság vezetése és a bírák pedig lehetőség szerint bekapcsolódhassanak a megyei, városi közéletbe, kulturális eseményekbe. A törvényszék aktív résztvevője volt az OBH

által koordinált EJTN rövid tartamú csereprogramnak, ebben az időszakban három alkalommal is fogadó intézménye volt a cserekapcsolat külföldi bíráinak. Az Európai Unió Bíróságán egy titkár, míg az EUROJUST Intézményénél 2018-ban egy bíró kollégánk több hónapos szakmai gyakorlatot tölthetett.

2015. szeptembere óta a Veszprémi Törvényszék az Európa Tanács igazságszolgáltatás hatékonyabbá tétele céljából létrehozott bizottság (CEPEJ) OBH elnöke által *kijelölt magyarországi referencia bírósága*. Bírósági külső kommunikációnk fejlesztését szolgálta a három fős *Sajtóosztály* létrehozása, a helyi bíróságainkon sajtófelelősök kijelölése, ezzel összefüggő elnöki intézkedések meghozatala. A helyi sajtószervekkel kiváló és csaknem napi szintű együttműködő kapcsolatot alakítottunk ki. A törvényszék külső honlapján az ítélezési munka kommunikációja folyamatosan és zavartalanul működött. Belső kommunikációnk kialakításának alapját az *intranetes felület* létrehozása jelentette 2015-ben, amely idővel egyre több funkcióval bővült és valódi, interaktív kommunikációs felületté vált.

II/8.) Megtettük az első lépéseket a bírósági múlt és hagyományápolás területén...

Ennek alapja a múlt értékeinek megbecsülésére és továbbvitelére irányuló szemléletváltás volt, amely több irányban megmutatkozott; 2013-ban Veszprém Megyei Jogú Várossal, valamint az akkori KIM-mel együttműködve felavattuk a törvényszék homlokzatán az 1956-os deportáltakra emlékező táblát. Az OBH-val együttműködve 2018-ban az önálló bírósági szervezet létrejöttének tiszteletére emléktáblát avattunk, több szakmai-, történeti rendezvényt tartottunk. Az OBH által meghirdetett pályázatok keretében megszülettek a törvényszéki történetkutatás keretében az első „*Emlékkönyvek*”.

II/9.) Igazgatási munka a felkészülések jegyében...

A 2013-2018. között hatályba lépett *anyag*i és *eljárás*i jogi kódexek alkalmazására való felkészülés-felkészítés helyi szinten történő koordinálása valamennyi szakágat érintően intenzív ütemben, a szakmai vezetőkkel és az OBH-val, valamint a felsőbb bíróságokkal való kiváló együttműködés mentén zajlott. Az elektronikus kapcsolattartások kiterjesztése miatt nemcsak a bírákat, hanem kollégáink szélesebb körét érintően is rendkívül nagyszámú oktatás, konzultáció, informatikai próbaüzem történt a Veszprémi Törvényszék illetékességi területén is. Fel kellett készülnünk a *közigazgatási ítélezést érintő nagyarányú jogszabály-változásokra*, a regionalizációból következő létszám bővülésre, a megfelelő ügyfél- és munkahelyi környezet biztosítására. A szükséges és megfelelő infrastrukturális háttér biztosításának alapja a Veszprém Megyei Jogú Várossal 2017-ben megkötött együttműködési megállapodás volt.

III.

A bírósági közelmúlt: 2019-2024

III/1.) Tovább a megkezdett úton

2018. decemberében kezdtem a második törvényszéki elnöki mandátumot, amelynek alapja a 2018. őszén előterjesztett pályaművem, annak ismeretében bírótársaim bizalma és töretlen támogatása. *Pályaművemben hat pontban* jelöltem meg az előttünk álló feladatokat:

- támogató vezetés, következetes igazgatási ellenőrzés, katalizáló irányítás, vezetői motiválás
- ügyfélközpontú és digitalizált bíróságok, e-bíróság
- korszerűbb munkahelyek, elégedettebb munkatársak
- fizikai, szervezeti, személyi integritás
- tovább az értékmegőrzés és értékteremtés útján
- értékeink láttatása, hatékony kommunikáció

A fenti programpontok megvalósításához részletes elemzést adtam, amelyben külön kiemeltem a törvényszéken már korábban kialakított jól működő szakmai műhelymunka és a személyes konzultációk jelentőségét, a mentor és konzulens bírák alkalmazásának fontosságát, a softskill képzések kedvező tapasztalatait, tudáshálózatok fejlesztését, nemzetközi cserekapcsolatok jelentőségét, az önképzések további vezetői támogatását. Kitértem az igazgatási ellenőrzés következetes alkalmazásának jelentőségére, a többlet-tevékenységekre való ösztönzések fontosságára. Rámutattam a digitalizáció térnyerése és az ügyfélközpontú eljárások összefüggéseire, az ügyfélközpontok létrehozásának és működtetésének szükségességére, épületeink akadálymentesítésének feladatára, a további informatikai és infrastrukturális fejlesztések jelentőségére, a XXI. századi ügyfélközpontú és korszerű munkafeltételek biztosításának követelményére. Kitértem a környezettudatos munkakultúra fontosságára, emellett - országosan egységes stratégiát szorgalmazva - további lehetőségek feltárására. Kiemeltem - különösen az intranet fejlesztés keretében - a belső kommunikáció további fejlesztésének igényét. További munkahelyi motivációs eszközök kidolgozását, közösségi rendezvények, sportesemények tervezését, az egyéni támogatások rendszerének kialakítását, munkahelyünk „családbaráttá” alakításának újabb lehetőségeit is megjelöltem a jövőbeni feladatok között. Hosszabb távú stratégiaként határoztam meg az igazságügyi alkalmazottak munkaidő-szabályozását, melynek keretében a rugalmas megoldásokra való nyitottságot szorgalmaztam.

Pályázatomban ebben a körben kitértem a munkavállalói elégedettség- és igényfelmérések hasznosságára, a vezető számára visszamutató-értékére. A fizikai - szervezeti és személyi integritás témakörében kiemeltem, hogy az informatikai és

kiberbiztonsági követelményeknek való megfelelés biztosítása a korábbiaknál is hangsúlyosabb követelmény lesz, amely kapcsán összehangolt lépéseket kell tenni az informatikai rendszerek sérülésének ellensúlyozása céljából. Részleteztem a fizikai biztonság körében jelentkező kihívásokat és feladatokat, az integritás felelőssel való együttműködés fontosságát, a szakirányú oktatások, képzések megszervezését valamint a 2016/609. EU Rendelet hatályosulása kapcsán a bírósági szervezet számára jelentkező többirányú kötelezettséget.

Pályaművemben részleteztem az értékmegőrzés és értékteremtés jelentőségét az intézményi működtetésben; ezen a területen további feladatokat, célokat is megjelöltem, különösen a bíróságtörténeti projekteket valamint az egykori Várbörtön -3. szintjét érintően. Az építészeti-értékmegőrzési kötelezettségek körében kiemelten fontosnak tartottam a felújításra szoruló bírósági épületeink értékmegőrző beruházásainak megkezdését. A hatékony külső és belső kommunikációt - a korábbi évek vezetői gyakorlatához illeszkedve - továbbra is a bíróság működése szempontjából lényeges területként határoztam meg.

A korábbi években megteremtett alapok és a pályázatomban kifejtett célkitűzések mentén, az abban foglalt értékek szem előtt tartásával - azok melletti elkötelezettséggel - haladtam tovább a megkezdett úton - amelyről az elmúlt években a vezetői munkám során soha nem tértem le.

III/2.) 2019-2024 az újabb kihívásokról...

Ezt az időszakot a bíróságok számára, így a Veszprémi Törvényszék működtetése körében is számos megoldandó feladat, váratlanul felmerülő nehézség jellemezte...

III/2/a.) Kihívások 1. (Balatonfüredi Törvénykezési Hely létrehozásának előkészítése)

A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi. CLXXXIV. törvény módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény 48. § (1) bekezdése valamint a 2020. évi CLXV. törvény 99. § alapján 2022. január 1. napjától új bírósági intézményi szervezeti forma működése kezdődött az országban, elsőként Balatonfüreden, a Veszprémi Járásbíróság szervezeti egységeként. A Törvénykezési Hely létrehozásának előkészítési feladatai már 2014. évben elkezdődtek az ügyforgalmi elemzésekkel, míg az infrastrukturális-, tárgyi-, műszaki-, informatikai, belső szabályozói és személyügyi előkészítés komplex feladatköre 2020. elejétől felgyorsult. A folyamat során az OBH-val megfelelő együttműködést tudtunk kialakítani, amelynek eredményeként zökkenőmentesen, ugyanakkor számos ideiglenes akadályt elhárítva biztosítani tudtuk a zavartalan működtetés megkezdését. A Veszprémi Érsekség támogatásával a törvénykezési hely működésének kezdetekor (2022. január 1. napjától) bérelt épületben, 2023. május 1. napjától pedig – a Balatonfüredi Önkormányzattal való együttműködésnek is köszönhetően - a végleges elhelyezésül szolgáló új építésű, korszerű ingatlanban fogadja ügyfeleit a bíróság. A Törvénykezési Hely létrehozása céljából három fizikai álláshely rendszeresítése történt, többlet-bírói létszámot a szervezeti átalakulás nem eredményezett.

III/2/b.) Kihívások 2. *(a törvényszék az új közigazgatási ítélkezés egyik régiós központjává vált)*

A közigazgatási eljárás egyfokúvá válásával összefüggésben a 2019. évi CXXVII. törvény rendelkezései következtében 2020. március 31-i hatállyal megszűntek a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a közigazgatási és munkaügyi ítélkezés korábbi szakmai testületei. A változások eredményeként a közigazgatási perek eggyel magasabb bírósági szintre kerültek. 2020. április 1. napjától a közigazgatási ügyekben országosan nyolc regionális illetékességgel eljáró törvényszék jár el, köztük a Veszprémi Törvényszék. A közigazgatási kollégiumok létrehozása nemcsak (a fentiekben már részletezett) megnövekedett bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámhoz igazított infrastrukturális műszaki-informatikai előfeltételek biztosításának kötelezettségével járt, hanem a közigazgatási perrendtartás szerint több ütemben megvalósuló regionalizáció ügyátadásával is számolnunk kellett. 2019-ben a Székesfehérvári és Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságról összesen 117 ügy került átadásra, amelyből 11 db ügy volt két éven túli. 2020-ban ezt további 117 ügy követte, amelyből 7 két éven túli volt. Összesen 234 ügy került át hozzánk, amelyből 18 két éven túli volt. Mindez a növekvő ügyforgalommal érintett közigazgatási ügyszak munkaterhét tovább növelte. A kollégium a többlet-érkezést eredményesen feldolgozta.

A regionalizáció három új bírói álláshely rendszeresítését eredményezte, így az engedélyezett bírói létszám 85-ről (2018. december 31-i adat) 88-ra emelkedett, ugyanakkor további igazságügyi alkalmazotti álláshely nem létesült.

III/2/c.) Kihívások 3. *(világjárvány és veszélyhelyzet)*

A 2020. első negyedében váratlanul fellángolt SARS-CoV világjárvány következményei nem kerültek el a bírósági szervezetet sem; hosszabb időre „veszélyhelyzeti üzemmódba” kellett átállítani bíróságaink, így a Veszprémi Törvényszék működését, amely alapjaiban megváltoztatta valamennyi munkatársunk mindennapjait. A rendkívüli helyzet az igazgatási feladatköröket is nagymértékben előtérbe helyezte, így különösen a változáskezelést, a szakmai vezetőkkel való szoros együttműködést, a korábbi digitális erőforrások és fejlesztések jelentőségét, azok használatának gyakorlatát.

A veszélyhelyzeti jogalkotás és jogalkalmazás valamennyi szakágban átfogóan érintette az eljárási szabályokat, a bírósági beléptetést, tárgyalótermi protokollokat. Szigorú és következetes munkavédelmi, emellett egészségvédelmi előírásokat kellett betartanunk- betartatnunk, meg kellett teremteni az ennek megfelelő és biztonságos infrastruktúrát. Ebben az időszakban (2020-ban) összesen 24 elnöki intézkedést hoztam kifejezetten a veszélyhelyzeti kormányrendeletekben, az OBH által létrehozott Veszélyhelyzeti Kabinetben született határozatok végrehajtása, azok helyi szintű érvényesítése céljából. Egyúttal folyamatosan, napi rendszerességgel figyelemmel kellett kísérnünk a már meghozott vezetői intézkedéseket, igazgatási szabályozóinkat hozzá kellett illesztenünk, aktualizálnunk a veszélyhelyzeti jogalkotáshoz.

A nagyon nehéz, egyúttal számos új tapasztalattal és szervezeti tudással együtt járó időszak egyik elkönnyvelhető eredménye az informatikai készségeink erősödése munkakultúránkban, a digitális eszközrendszerek használatának fokozott igénye - nem utolsósorban - a titkári munkavégzés átalakítása, rugalmasabbá tétele.

III/2/d.) Kihívások 4. (energiaválság és infláció)

A világjárvány terjedésének mérséklődését követően a szomszédos országban zajló háborúval összefüggő gazdasági- és energiaválság következményeként addig sok éve nem ismert inflációval és energiaválsággal kellett szembesülnünk, elsősorban a dologi kiadások emelkedése terén. Ennek példaként említem, hogy 2023-ban dologi kiadásaink az előző évhez képest 9%-kal nőttek. Jelentősen emelkedett a közüzemi díjak, karbantartási szolgáltatások, szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások, azon belül a szakértői, tolmács-fordítói díjak összegei. Központi és helyi források hiányában tovább romlott az informatikai eszközállományok avultsági mutatója. Az elöregedett bútorzatokat nem volt lehetőségünk cserélni, a fejlesztések tekintetében a forráshiány jelei és következményei 2023-ra már kifejezetté váltak. Nemcsak takarékosági előírásokat és elvárásokat eredményezett az energiaválság és infláció, hanem komplex vezetői intézkedéseket is kívánt. Ezek között említem a fűtési, világítási tervek szervezeti egységenként való előírását és betartatását, költségracionalizálásokat előíró szabályzat-alkotásokat, energia- és költséghatékonysági célvizsgálatokat, gazdaságosabb eljárások támogatását (pl: nyelvi koordinátorok, Be. 131. § (1) bek. f) pont) postaköltségek, fordítási díjak csökkentésére irányuló kezdeményezéseket, a nyomatkészítő eszközök átvilágításának megkezdését.

III/2/e.) Kihívások 5. (perek elnehezülése, „a kevesebb néha több”)

A veszélyhelyzeti jogalkotás-jogalkalmazás, ezt követően az inflációs- és energiaválság bíróságokat érintő hatásainak és következményeinek a bírósági igazgatást érintő kihívásaival egyidejűleg a Veszprémi Törvényszék illetékességi területén több ítélezési területen átmeneti ill. állandó ügyérkezés-növekedés, egyes esetekben „dömping ügyérkezés”, az egyes pertípusok elnehezülése, szigorúbb eljárási határidők jogszabályi előírása lépett hatályba. Ezek között említem a Pp. módosítás gyermekvédelmi rendelkezéseiből következően a szigorúbb eljárási határidők követelményét, a Pevtv. polgári ügyeket érintő következményeit, a járásbíróság polgári-gazdasági peres ügyszakában a lassú, de folyamatos ügyérkezés-növekedést és a perek elnehezülését, a törvényszék büntető és civilisztikai elsőfokán a markánsabb ügyérkezés emelkedést, a nyomozati bírói ügyszak területén a közvetlen vezetői beavatkozásokat igénylő munkateher növekedést, a járásbíróság büntető ügyszakában a soron kívül intézendő (pl: fogvatartással érintett) ügyek arányának emelkedését. A Közigazgatási Kollégiumban az időszak végére a létszáshiányból és ügyérkezés-emelkedésből eredően az ügyviteli és ítélezési kezelhetőség határait elérő munkateher-növekedés mutatkozott.

III/2/f.) Kihívások 6. (felgyorsuló bírói fluktuáció)

A fentiekben részletezett folyamatokkal és jelenségekkel párhuzamosan 2019. után – akkor még elsősorban csak a bírói kart érintő – erőteljes fluktuációs tendencia kezdődött a Veszprémi Törvényszéken. 2019-2023. között a nyugdíjba vonulások, lemondások, ítélőtáblára való áthelyezés továbbá alkalmatlanság megállapítása miatt összesen 19 bírói jogviszony megszűnt, míg összesen 16 új bírói jogviszony létesült. A törvényszék illetékességi területén belül – az egykori Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságról a közigazgatási kollégiumba történt áthelyezéseket ide nem értve – 6 bírói áthelyezés történt. Valamennyi jogviszony-változás komplett bírói referádákat érintett, azonnali igazgatási-szakmai beavatkozásokat, kirendeléseket, átirányításokat tett elkerülhetetlenné.

III/2/g.) Kihívások 7. (igazgatási decentralizáció)

Ebben az időszakban számos igazgatási területen az egyes igazgatási feladatok decentralizációjából eredően többlet-feladat és felelősség hárult a törvényszéki és ítélőtáblai vezetőkre. Ezek között kiemelem az informatikai-biztonsági és a polgári védelmi feladatok ellátását, az adatvédelmi területeket, mely utóbbi következményeként helyi szinteken szükséges koordinálni a kijelölt adattisztviselők közreműködésével a közérdekű adatigénylések, adatincidensek, igazgatási adatvédelem során felmerülő, jogértelmezést igénylő eseteket. A jogszabályi környezet és infrastrukturális változások miatt egyre több igazgatási beavatkozást igényelt a bűnjelkezelés, valamint az irattározás megfelelő biztosítása.

III/3.) Az eredményes válaszokról; 2019-2024

A korábbi években megteremtett alapok mentén elsősorban arra a kérdésre kellett választ találnunk, hogy lehet-e újabb eredményeket elérni, lehet-e fejlődni váratlan nehézségek esetén, illetve folyamatosan változó külső körülmények felmerülésekor. Veszprém vármegye kiváló bírói és igazságügyi alkalmazotti karának, elkötelezett munkatársainak is köszönhetően *a feltett kérdésre igennel tudtunk válaszolni.* Mindennemű túlzás, alaptalan öndicséret, esetleges öncélú látásmód nélkül kijelenthetjük, hogy *Veszprém vármegye bíróságai ezen időszak végén is az ország egyik legjobban, legeredményesebben és leginnovatívabban működő bírósági intézményei.*

III/3/a.) Az eredményes válaszokról 1. (országos összehasonlításban is kimagasló időszzerűség)

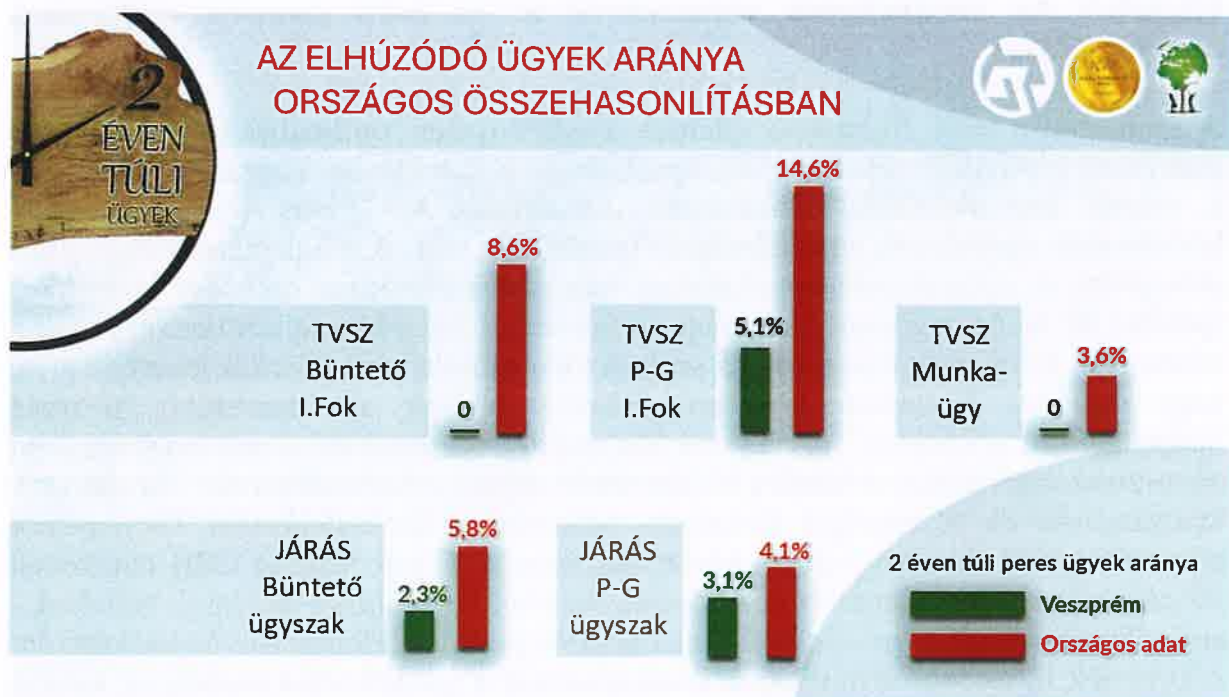
Ebben az időszakban is eredményesen alkalmaztuk a támogató és motiváló vezetői gyakorlatokat (II/3.pont). A törvényszék kollégiumai ekkor már széleskörű tudásbázissal rendelkeztek. A közismerten és elismerten magas színvonalú szakmai műhelymunka megfelelő alapot biztosíthatott arra, hogy indokolt esetekben instruktorként bírákat alkalmazzunk, hospitációs programokat működtessünk

(2019.El.II.B.4/12., 2021.El.II.B.28/3. sz. elnöki intézkedéssel, melyet a 2022.El.II.B.1.sz., 2021.El.II.B.1/2.sz., 2021.El.II.B.5/2.sz. elnöki intézkedések útján a titkári karra is kiterjesztettünk). Az intézkedési késedelmek megszüntetése és megelőzése céljából, illetve a soron kívüli ügyintézésrel kapcsolatosan meghozott 2022.El.II.B.1/1. szám alatti *komplex vezetői ellenőrzési program* alapján az adatválogatást segítő BIIRS program segítségével kétheti rendszerességgel végzett ellenőrzés is hozzájárul a késedelmek mielőbbi feltárásához, az elhúzódások megakadályozásához. Az elnöki intézkedés alapján polgári-gazdasági ügyszakban az ellenőrzést végző vezető felhívja az érintett bírók figyelmét az intézkedés alapján a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló (Pevtv.) szerinti ésszerű időtartam betartására.

A Pevtv-el összefüggésben törvényszékünkkel szemben 2021-2023. között eljárás nem indult, így marasztalás sem történt.

Az ítélezés hatékonysága és az időszerű ítélezés egymással szorosan összefüggő elválaszthatatlan rendszerét képező igazgatási intézkedések, valamint bírótársaim munkájának együttes eredménye nem maradt el; továbbra is az országos átlagnál jelentősen kedvezőbbek a törvényszék időszerűségi adatai. Abszolút számban a 2012. december 31-i 280 db-ról 2024. május 31-én 57 db-ra apadt a 2 éven túli peres ügyek száma.

A 2023. december 31-i adatok szerint országos összehasonlításban is kiemelkedő eredményeinket az alábbiakban szemléltetem:

(Forrás: 2024. április 25. napján tartott összbírói prezentáció a 2023-as év eredményeiről)

Ennek körében kiemelem, hogy a törvényszék büntető elsőfokán - az országos átlag feletti érkezés és befejezés ellenére - több éve nincs két éven túli ügy és hatályon kívül

helyezés, kiemelkedő a bírói munka minősége. A törvényszék közigazgatási ügyszakában az országos átlagot jelentősen meghaladja az érkezés és befejezés, a befejezett ügyek 95%-a egy év alatti volt 2023-ban, a felülvizsgált ügyek háromnegyede azonos döntést mutat az eredeti határozattal, nem volt alapos alkotmányjogi panasz, az ítéltáblai és kúriai bíraktól kifejezetten elismerő visszajelzések érkeznek a szakágban végzett munka minőségére vonatkozóan. A törvényszék polgári-gazdasági elsőfokán országos átlag feletti a befejezés (2023-as adat), kiemelkedő a bírói munka minősége, az országos átlagnál jelentősen kedvezőbb az időszerűség. A törvényszék munkaügyi ügyszakában 2023-ban sem volt két éven túli ügy, pozitívak a megalapozottsági adatokra vonatkozó ítéltáblai visszajelzések. A járásbíróságok büntető ügyszakában az országos átlaghoz képest lényegesen kedvezőbb az időszerűség, nincs öt éven túli ügy, hatályon kívül helyezések minimális számban történtek az elmúlt években. A járásbíróságok polgári és gazdasági ügyszakában országos átlag feletti az érkezés és befejezés, az országos átlagnál lényegesen kedvezőbbek az időszerűségi adatok, több helyi bíróságunkon nem volt hatályon kívül helyezés.

A törvényszék büntető fellebbviteli ügyszakában több éve nincs elhúzódó ügy, a befejezések száma és az időszerűségi adatok is országos átlag feletti. A törvényszék polgári-gazdasági fellebbvitelén az országos átlagnál kedvezőbbek az időszerűségi adatok, emellett országos átlag feletti érkezés és befejezés jellemezte a munkát 2023-ban is.

III/3/b.) Az eredményes válaszokról 2. (a belső személyi erőforrások optimalizálása)

A számottevő bírói fluktuáció ellenére eredményesen optimalizáltuk a meglévő (betöltött) bírói erőforrásainkat, amelynek alapja a munkateher naprakész felmérése, a vezetői beavatkozások haladéktalan végrehajtása és - nem utolsósorban - bírótársaink elkötelezett, együttműködő hozzáállása volt. A munkateher-kiegyenlítés elősegítése az optimálisabb munkateher, valamint a törvényes működés biztosítása (például Bf. tanács tagjainak kizártsága esetén) miatt 2023-ban 14 bírótársam vállalt a vármegyén belül *kirendelést*, köztük számos törvényszéki bíró. Büszkék lehetünk arra, hogy országos léptékben is közreműködtek bíránk az időszerűbb ítélkezés biztosításában: a Fővárosi Törvényszék büntető ítélkezésének előmozdítása érdekében 2019-2022. között bíránk közül 9 fő (kirendelés útján), a Székesfehérvári Törvényszék Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságán, valamint a Székesfehérvári Törvényszék büntető ügyszakában 2017-2019. között összesen 12 fő vett részt az OBH elnökének döntése alapján az ítélkezésben. A kirendelésekkel járó többlet-feladatok vállalása - amint korábban jeleztem - hosszú évek óta tartó pozitív tendencia törvényszékünkön. A kirendelt bírák többletmunkájuk elismeréseként a gazdálkodási szabályzat keretei között pótlékban részesülnek. A bírói erőforrások optimális működtetését szem előtt tartva a bírói munka lehetőség szerinti profiltiszta feltételeinek megteremtését alapul véve a titkárok és bírósági ügyintézők kompetenciákhoz igazodó foglalkoztatása biztosított volt, míg az ítélkezést támogató feladatkörök belső erőforrásokon nyugvó

ellátása – idegen nyelvi koordinátorok, ügyféltámogatás, tanúgondozás, közvetítés - a korábbi pályaművemben foglalt célok mentén - maradéktalanul megvalósult.

III/3/c.) Az eredményes válaszokról 3. (meglévő digitális erőforrások optimalizálása és fejlesztése)

A rendelkezésünkre álló digitális infrastruktúra és fejlesztések valamennyi eszközrendszerét - lehetőségeink szerint - igyekeztük maximálisan igénybe venni. Ezek között említem a Vidavideo rendszer használatának támogatását; bíróságainkon az alkalmazási protokoll kidolgozásában és a rendszer használatában a bevezetéstől kezdve élen jártunk, az összehangolt működést a kijelölt koordinátor munkatársaink támogatják. Az országban elsőként büntető ügyszakban teljeskörűen bevezettük az egyszerűsített elektronikus kapcsolattartást, mellyel jelentős postaköltség megtakarítást értünk el. 2020-ban nagyobb részt törvényszéki erőforrásból (46 db) részben pedig központi támogatás eredményeként (30 db) új hivatali laptopokat biztosítottunk a veszélyhelyzeti munkarendben dolgozó munkatársaink számára. A 2022.El.II.B.1/1. sz. átfogó igazgatási ellenőrzést magába foglaló elnöki intézkedés végrehajtása - az ehhez fejlesztett BIIRS segédprogram igénybevételeivel - teljes egészében digitális alapú. Munkatársaink online bekapcsolódásainak lehetőségét számos alkalommal használtuk a képzési, bíróságtörténeti, összbírói fórumokon is, amelyek között kiemelem, hogy különösen a polgári-gazdasági-munkaügyi kollégium kibővített értekezleteihez valamennyi alkalommal online formában csatlakoznak kúriai bírák, régiós kollégiumvezetők és bírák.

A belső kommunikáció és az igazgatási feladatok hatékonyságának javítása céljából a külső nehézségekkel övezett időszakban is töretlenül folytattuk a helyi informatikai fejlesztéseket; ennek eredményeként az intranetes felülethez kapcsolódóan létrejött az Informatikai és üzemeltetési HelpDesk, KészSof (készlenléti sofőrök és járműhasználati adatok nyilvántartása), KöKüR (körlevélküldő alkalmazás) DICTIO SENTENTIAE – (online szavazórendszer), VH címkéző. A belső kommunikáció hatékony működtetését szolgálja az Intranet JERE program (komplex jelenléti ív rendszer), Postai napló (helpdesk bővítés), E-szabi program, SL adatlap és értesítő kitöltő, KAS Központi Adatlap és Statlap Kitöltő, DOKSI VAKOND (büntetőügyek súlyszámának meghatározását támogató alkalmazás). Az igazgatási kommunikáció javítását az E-Oktatás adminisztrátori felület, valamint a Regisztrációs napló (éves munkaköri alkalmassági vizsgálatokhoz), KUPLUNG (gépkocsi foglalás kezelő program) fejlesztései is támogatják.

III/3/d.) Az eredményes válaszokról 4. (képzések, önképzések, nemzetközi kapcsolatok)

Büszkék lehetünk arra, hogy bíráink és titkáraink nemcsak a képzések résztvevőiként, hanem - valamennyi szakágban - az oktatásban is aktív szerepet kapnak és elismerten közreműködnek. A központi képzési forma mellett egyre nagyobb hangsúllyal szerepelnek a szakmai regionális rendezvények és fogalmazóképzések, melyeknek

szintén résztvevő-, alakító szereplői vagyunk. A törvényszék elnökhelyettes-oktatásfelelőse központi igazgatási feladatokkal megbízott bíró ezen a területen.

Bíráink, titkáraink a Magyar Igazságügyi Akadémia nemzetközi kapcsolatai keretében 2019-től a világjárvány alatti időszakban és azt követően biztosítható szűkebb keretek között részt vehettek külföldi képzéseken, gyakorlatokon. Ezek között említem az EJTN képzéseket, amelyeken több titkár és bíró kollégánk is részt vehetett, míg 2024-ben az Emberi Jogok Európai Bíróságán egy veszprémi járásbíró tölthette öt hónapos külföldi gyakorlatát.

A törvényszék nemzetközi kapcsolatrendszerének egyik meghatározó alapja, hogy a Veszprémi Törvényszék ebben az időszakban is *magyarországi pilot bírósága* az Európa Tanács igazságszolgáltatás hatékonyabbá tétele céljából létrehozott bizottságának (II/2/b. pont CEPEJ), amelynek tanácskozásain törvényszéki bíró kapcsolattartó útján minden évben több alkalommal képviseltetjük magunkat, részt veszünk az adatszolgáltatásokban és adatigénylésekben, kérdőívek kitöltésében. Az európai bírósági területeken így szerzett tapasztalatokat és információkat az Országos Bírósági Hivatallal rendszeresen megosztjuk, tájékoztatókban a központi bírósági igazgatást informáljuk.

III/3/e.) az eredményes válaszokról 5. (a legnehezebb esztendőben is megtakarításokat értünk el)

A 2019-2023 közötti időszakra vonatkozóan közzétett összbírói beszámolómban részleteztem, hogy az energiaválság és infláció valamennyi munkaszervezetet, intézményt érintő hatásai, az átmeneti nehézségek ellenére a céltudatosan meghozott, átfogó és egyedi vezetői szabályozók-intézkedések következetes végrehajtásának eredményeként - nem utolsósorban munkatársaim fegyelmezett és rugalmas hozzáállásának köszönhetően - *a törvényszék kiválóan kezelte a gazdálkodás körében jelentkező kihívásokat*. A már említettek szerint, kezdetektől fogva kiemelt területnek tekintettem a költségcsökkentő intézkedések meghozatalát és az ítélkezési kiadások racionalizálását; ez utóbbi körben továbbra is működtetjük a helyi idegennyelvi koordinátori hálózatot, (amellyel 2016. óta a belső tudásbázis és erőforrások útján számottevő fordítói díj kiadást csökkentettünk) szorgalmazzuk a fordítóprogramok lehetőség szerinti alkalmazását, a dologi kiadások szigorú kontrollját. 2018-2023. között valamennyi évben több tízmillió forint megtakarítással tudtunk hozzájárulni az év végi központi megtakarítási (és jutalom) alaphoz, így 2020. évben: 104 874 e Ft, 2021. évben: 85 191 e Ft, 2022. évben 108 000 e forint, 2023. évben 46500 e forint volt a megtakarításunk-hozzájárulásunk.

III/3/f.) Az eredményes válaszokról 6. (motiváló és családbarát bírósági igazgatás)

Ebben az időszakban három alkalommal elnyertük a „Családbarát Munkahely” címet. A vezetői motiválás-támogatás céljából a gazdálkodási szabályzat és a költségvetésünk keretei között még a legnehezebb időszakokban is biztosítottuk a temetési segélyek, szociális segélyek, szemüveg költségtérítések, fizetési előlegek kifizetését. A világjárvány időszakában bevezetett gyakorlat kedvező tapasztalataiból kiindulva - a jogszabályi keretek között - indokolt esetben kibővítettük az otthondolgozás

kedvezményét. 2023-ban felmérést végeztünk munkatársaink körében a pénteki rövidített munkanap esetleges bevezetésének tárgyában.

Családbarát intézkedés keretében 2023. év második felétől Veszprém vármegye bíróságain biztosítottuk a rugalmas munkaidő kezdés lehetőségét, (munkaidő 7:00 – 8:00 – 15:00 – 16:00). Csoportos coaching foglalkozásokat tartottunk, kérdőíves felméréseket végeztünk, Mikulás ünnepségeket szerveztünk, nagyszabású közösségi családi napokat tartottunk Sümegen, Alsóörsön. Valamennyi bírósági épületünkben „gyereksarkot” alakítottunk ki. A törvényszéken a sport és az egészséges életmód támogatása stabil érték, még a nehezebb időkben is. Ehhez kapcsolódóan minden évben kerékpártúrát szerveztünk, sportnapokat tartottunk, részt vettünk más törvényszékek, ítélőtáblák által szervezett sporteseményeken, országos szinten utoljára 2019-ben, Miskolcon rendezett háromnapos versenyen. Törvényszékünkön a mozgáskultúra támogatása céljából kijelölt sportfelelős működik.

A vezetői motiválás körében a törvényszéki elnöki munkám során hangsúlyosan szerepet kap *a kimagasló munka erkölcsi elismerése*. A korábbi években számos kollégám soron kívüli előresorolásokban részesült és OBT által adományozott elismerést kaphatott. A törvényszék elnökeként minden évben támogattam a MABIE helyi szervezete által szervezett, „Az Év Bírāja Veszprém vármegyében” rendezvényeit.

Minden évben Alsóörsön: közös főzés, pingpong, vetélkedők

III/3/g.) Az eredményes válaszokról 7. (az infrastrukturális fejlesztés optimalizálása)

Az egyre szűkösebb keretek között is kiemelten törekedtünk az előrelépés lehetőségeinek kiaknázására, azonban hangsúlyoznom kell, hogy az utóbbi években rendkívüli módon lecsökkentek az infrastruktúra fejlesztésre fordítható pénzügyi források. A legnagyobb mértékű beruházási eredmények között szerepel, hogy 2022-ben elkészült a *Zirci Járásbíróság* felújításának jelentős esztétikai változást és energiahatékonysági javulást eredményező első üteme, 2023-ban pedig a

Balatonfüredi Önkormányzat támogatásának és közreműködésének is köszönhetően az OBH beruházásában felavathattuk az ország legkorszerűbb bírósági ingatlanát, a *Balatonfüredi Törvénykezési Hely* végleges elhelyezésére szolgáló épületet. Az időszak kisebb beruházásai és közérzet-javító felújításai között említem a Veszprémi Járásbíróságon kialakított *ügyfélközpontot*, az épület előtti zöldterület igényes megújítását, a *Veszprémi Törvényszék udvarának felújítását* és „zöldítését”, a Tapolcai Járásbíróságon *parkolóhelyek* kialakítását.

Balatonfüredi Törvénykezési Hely – az ország legkorszerűbb bírósági épületének ünnepélyes avatása 2023. júliusában

III/3/h.) Az eredményes válaszokról 8. („a múlt értékeiből merítve mi a jövőnek is építkezünk”)

A pályaművemben vázolt célkitűzéseknek megfelelően elkötelezetten folytattuk a bírósági múlt és hagyományápolás – immár a munkahelyi szervezeti kultúránkba is beépült – gyakorlatát (II/8.pont). 2020-ban a *törvényszék történetét* feldolgozó kiadvány második kötetét, 2021-ben a *Balatonfüredi Járásbíróság történetét* feldolgozó kiadvány megjelenését, 2022-ben a *Zirci Járásbíróság történetét* bemutató kiállítás megnyitását, 2023-ban a *Tapolcai Járásbíróság történetét* feldolgozó kiadvány megjelentetését ünnepelhetjük, egyúttal emléktáblát avattunk a Tapolcai Királyi Járásbíróság első elnökének tiszteletére. A törvényszék egykori rendszerváltó elnökének emléket állítva szakmai rendezvény keretében ünnepélyesen elneveztük törvényszéki szakkönyvtárunkat. Évenként részt vettünk a törvényszék udvarán elhelyezett emléktábla *koszorúzásokon* és a kommunizmus áldozatainak tiszteletére, valamint az 1956-os deportáltak tiszteletére tartott megemlékezéseken.

A felújítás átadása és ünnepélyes kiállítás-megnyitó a zirci ítélkezés történetéről 2022-ben

III/3/i.) Az eredményes válaszokról 9. (együttműködés, értékteremtés, hatékony kommunikáció)

Következetes kívántam maradni ahhoz a meggyőződésemmel, hogy a valódi előrevivő, szűkebb és tágabb helyi közösségek javára szolgáló intézményi együttműködések valamennyi résztvevő fejlődését és előrejutását támogatják (II/7.pont). Ezt szem előtt tartva - a korábbi pályaművemben foglaltak szerint - a megelőző gyakorlatok mentén és keretek között, a törvényszék kiváló együttműködést folytatott a társszervekkel, társhatóságokkal, amelyek körét 2019-2024. között tovább bővítettük. Együttműködési megállapodásokat kötöttünk *Balatonfüred Város Önkormányzatával* továbbá a *Veszprémi Érsekséggel* a Balatonfüredi Törvénykezési Hely létrehozása, és működtetése kapcsán, az *Európa Kulturális Fővárosa 2023.* program vezetőivel az egykori veszprémi várbörtön -3. szintjének átalakítása céljából. Ez utóbbi eredményeként a várbörtön a város egyik országos hírű, kiemelt „turisztikai attrakciójaként” gazdagítja a térség kultúráját és újabb értéknövelő beruházások előtt nyitott utat. Ünnepélyes keretek között együttműködési megállapodást kötöttünk a *Veszprémi Pannon Egyetemmel* az energia- és környezettudatos üzemeltetés további módszertanainak kidolgozása céljából. A hatékony külső kommunikációt szem előtt tartva a korábbi években létrehozott Sajtóosztály támogatását szolgálja a „Sajtónaptár” elnevezésű informatikai fejlesztés, amely a közérdeklődésre számot tartó ügyek szűrését és feljegyzési lehetőségeit bővíti. A 2018.El.II.B.51. szám, valamint 2024.El.II.B.1/4. szám alatt meghozott elnöki intézkedések a külső kommunikációnk hatékonyabbá tételét szolgálják. A Sajtóosztály tagjai évente legalább egyszer munkaértekezletet tartanak. A vármegyei és helyi sajtóval heti szintű és kiváló a törvényszék kapcsolata.

Együttműködési megállapodás aláírása 2021-ben a Veszprémi Törvényszék, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, Veszprém-Balaton 2023. Zrt. között, ami fejlesztési lehetőséggé vált a város számára is

III/3/j.) Az eredményes válaszokról 10. (külső és belső integritás)

2019-2024. között - a pályamű elkészítésének időpontjáig - sem került sor bíró mentelmi jogának felfüggesztésére (ezt esetlegesen megalapozó büntető eljárás sem indult). A bírósági dolgozók helyi szintű integritás képzése folyamatos, a belső ellenőrzéssel kiváló és előremutató az igazgatási vezetés együttműködése, számos esetben a belső ellenőrzés tanácsadói feladatokat is ellát. Az ügyelosztási rendek mindvégig megfeleltek az integritási követelményeknek, ezzel összefüggésben panasz egyetlen esetben sem érkezett. Bíróságaink ellen fizikai támadás nem történt. A Veszprémi Törvényszékkel szemben az elmúlt években indult perek kapcsán pedig összegezve megállapítható, hogy 2019-2024. között - a pályamű elkészítésének időpontjáig - törvényszék ellen indított perekben közhatalom gyakorlásával kapcsolatos sérelemdíj jogcímén nem született marasztaló bírósági határozat.

III/3/k.) Az eredményes válaszokról 11. (már a nehézségek idején is a jövőre készültünk...)

Ennek egyik jelképes, azonban számunkra sokat jelentő és közösségi élménnyel együtt járó megjelenítése volt, hogy 2021-ben a Bíróságok Napja alkalmából emlékfákat ültettünk a törvényszéken és járásbíróságainkon, az alsóörsi üdülő parkjában, valamint a Közigazgatási Kollégium épületénél.

2022-ben a veszprémi *Pannon Egyetemmel* kötött megállapodás célja a nemzetközi környezetmérnöki tudásbázissal rendelkező intézménnyel való együttműködés keretében szakmai tanácsadás, energiahatékonysági tudásmegosztás. Kisebb beruházásaink között fokozottan érvényesítettük az energiatakarékosság szempontjait (pl: fénycsövek, armatúrák beszerzésénél.) A Veszprémi Járásbíróság tetőzetén 2023-

ban *napelem* telepítésre került sor, amely a bíróság villamosenergia-felhasználásának mintegy háromnegyedét biztosítja. Ugyanebben az időszakban napelemes beruházás történt a Balatonfüredi Törvénykezési Hely épületén is. 2023. év végén a téma iránt érdeklődő és elkötelezett kollégák részvételével megalakítottuk a *Fenntarthatósági Munkacsoportot* abból a célból, hogy az intézményi működéssel összefüggésben feltárjuk azokat a területeket, amelyek mentén eredményesek lehetünk a környezettudatos és klímabarát eljárások-protokollok-munkamódszerek alkalmazása során.

*Faültetés a Veszprémi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumának épületénél
2021-ben... bízunk a jövőben...*

*Együttműködési megállapodás aláírása a Pannon Egyetemmel
2022-ben, a fenntarthatósági tudásmegosztás jegyében*

III/4.) Eredményes működésünk titka: „Veszprémikumok”

A korábbi összbírói értekezleteken bemutatott szemléltető ábra megjeleníti, hogy a szervezeti tudás és kultúra, valamint a munkaszervezet irányítása, és az egyéni bírói teljesítmények működési összhangja miképp teszi a Veszprémi Törvényszéket eredményes intézménnyé.

IV.

A jövő fenntarthatóbban működő bíróságát kell építenünk!

*„A tétlenül elfecsérelt percet
a mindenható sem adhatja vissza”*

(Kossuth Lajos)

IV/1.) Egy pillantás a „jelen” bírósági szervezetébe

Mielőtt a „jövő bíróságának” témakörére rátérek, rövid helyzetképet kívánok vázolni egyes igazgatási területekről, melyek álláspontom szerint a bírósági szervezetet érintően 2024-ben megfelelően vagy kiválóan működnek /IV/1/a. pont/. A következő alpontban kitérek azon intézményi-működési területekre amelyek véleményem szerint az ország többi intézményéhez és az elvárhatóhoz képest jelentős elmaradásban vannak. /IV/1/b. pont/

IV/1/a.) Jól működő bírósági intézményi területek:

- Az elhúzódó ügyek következetes figyelemmel kísérése és mentorálása, az ügyintézési késedelmek megelőzése céljából tett igazgatási-szakmai lépések országos koordinálása.
- A Magyar Igazságügy Akadémia keretein belül is koordinált központi régiós és helyi szinteken megvalósuló - nagyrészt belső erőforrásokkal és tudásbázissal működő - oktatási rendszer, képzési struktúra, a központi képzések szervezése, annak infrastrukturális háttere, a nemzetközi kapcsolatrendszer lehetőségeinek beépítése a képzések körébe.
- A nélkülözhetetlen tudásbázissal rendelkező európai jogi szaktanácsadói hálózat működése és nemzetközi szakmai kapcsolatai.
- A bírósági múlt és hagyományápolás helyi szinten megvalósuló kultúrájának erkölcsi és jelképes anyagi támogatása.
- Az elnehezült költségvetési környezet ellenére a korábbi „Megtartó Program” egyes elemeinek fenntartása (pl: beiskolázási támogatás, ingyenes állatkert látogatás).
- A 6/2019. (II.27.) OBH utasítás keretein belül működő Országos Könyvtári Rendszer magas színvonalú működése.
- Naprakész és magas színvonalú perképviselési ügyintézés, jól áttekinthető, összefoglalt jogi háttéranyagok biztosítása a bírósági intézmények számára.

IV/1./b.) Jelentős elmaradást mutató és továbbfejlesztést igénylő bírósági intézményi területek:

- A megtartó hatású *bírósági életpálya* és a bírói hivatás méltóságát tükröző, a bírói függetlenség hosszútávú garanciáját biztosító jövedelmek és életpálya-elemek hiánya, ideértve a **bírák kiemelt egészségügyi ellátását és a bírósági dolgozók prevenció egészségügyi szűrését**. A központilag biztosított források hiánya miatt az egyes bírósági intézményekben nem biztosíthatóak a megfelelő szintű és minőségű egészségügyi szűrővizsgálatok.

- Az ország többi intézményeihez képest látványos az **infrastrukturális elmaradottság**, amely - a bírósági szervezet tekintélyét is érintve - megmutatkozik többek között egyes törvényszéki épületek és járásbíróságok halaszthatatlan felújítást igénylő állapotában. Az infrastrukturális lemaradás miatt több bírósági munkaszervezetben a belső ügyfél- és munkakörülmények szűkösek, leromlott és a XXI. század bírósági-közhatalmi elvárásainak nem felel meg a dolgozói-, irattározási- és ügyfél környezet, elavultak a belső berendezések.

- **A fizikai védelem korlátozottságai**-hiányosságai okszerű összefüggésben vannak az infrastrukturális fejlesztések elmaradásával. Különösen a régebbi építésű bírósági ingatlanokban a fizikai és térszerkezeti korlátok nem teszik lehetővé az ügyféltértől való biztonságos elkülönítést, továbbá egyes bírósági intézményekben magas színvonalú beléptető rendszer sem áll rendelkezésre illetve helyhiány miatt nem üzemeltethető. A törvényszék elnökeként a napi igazgatási gyakorlatomban tapasztalom a hatékony jogi védelem hiányosságainak következményeit, a bírákat érintő - a Btk. 226. §-ába, 227. §-ába és 222. §-ába ütköző - ügyfél-megnyilvánulásokat, amelyekkel szemben a bírák az esetek többségében érthető okokból nem kívánnak fellépni és az eljárásoknak általános sértetti minőségben résztvevőjévé válni. Hasonló kiszolgáltatottság tapasztalható bírótársaimat érintően bizonyos sajtómegnyilvánulások, gyalázkodó, valótlan tartalmú állásfoglalások eseteiben, amelynek intézményesített védelmi rendszere nem került kiépítésre vagy sajnálatosan megszűnt. A nemrégiben közzétett Mailáth György Tudományos Pályázat keretében – feltehetően ezzel összefüggésben - többek között ebben a témakörben is várták a pályázatokat: „A bírák és igazságügyi alkalmazottak jogvédelme a sérelmükre a közösségi médiában elkövetett jogsértésekkel szemben” címmel. Indokoltnak tartom a szabad vélemény-nyilvánítás keretein túlmutató becsületsértő megnyilvánulások büntethetősége kapcsán „**bíró vagy bíróság megsértése**” **jogcímen új törvényi tényállás beiktatását** a 2012. évi C. tv. Különös Rész XXIX. fejezetébe.

- Más állami intézményekkel összehasonlítva – az Európai Bizottság 2024-es országjelentésében foglalt erre vonatkozó korábbi adatok ellenére - egyre markánsabban mutatkozik a **digitális infrastruktúra elmaradása** és az informatikai biztonság központi koordinációjának hiánya, egyúttal az **informatikai eszközállomány avultsági mutatóinak drasztikus emelkedése**. (a Veszprémi Törvényszéken 2018-ban kimutatott kb. 40%-os avultsági mutató 2023. év végére 73% fölé emelkedett) Az elmaradás rövid időn belül a napi működést is veszélyeztetheti, különös tekintettel a jogszabályváltozások (2023. évi CIII. törvény és végrehajtási rendeletei) miatt előírt legújabb fejlesztésű, legkorszerűbb informatikai eszközök

hiányára. Különösen szembetűnő a ViaVideo hálózat országos-kapacitás hiánya, amely lényegében valamennyi bírósági intézményt érinti. Amennyiben nem tudjuk megfelelő szinten biztosítani – lehetőleg belső erőforrások útján – központi koordinálással az informatikai rendszereink biztonsági védelmét, az akadályozhatja az érdemi továbblépést digitalizációs törekvéseinkben. Az adatkezelő szerverek közelmúltban végrehajtott központi kezelésbe vétele előrelépést eredményezhet, emellett a mostanra elavult és számos technikai hibajeggyel-akadállyal működő BIIR rendszer újrastrukturálásához is központi döntés szükséges. Korszerűsíteni kell többek között az adatok exportálhatóságát, téves feltöltések törölhetőségét, módosítások, javítások felvételének lehetőségét. Az egyes adatlapok és értesítések automatikus előállítás nem naprakész, az iratborítók, tárgyalási jegyzékek előállításához is központi kiegészítő fejlesztés lenne szükséges (jelenleg helyi fejlesztésekkel orvosoljuk a hiányosságokat). Hasonlóképpen helyi fejlesztésekkel korrigálható a végrehajtási ügyek címkenyomtatási opciója, az ügyválogatás nehézsége, a postai küldemények szűrésének hiánya. Az ITR alkalmazás pedig elsősorban annak lassúsága miatt nehezíti a munkavégzést.

Egyre több bírósági intézménynél működési nehézséget hordozhat magában a megfelelő felkészültségű informatikai szakemberhiány.

Összességében a bírósági szervezet eredményes működtetése szempontjából hátráltató lehet a *központosított illetve központilag koordinált:*

- adatvédelmi hálózat,
 - kibervédelmi- és informatikai biztonsági hálózat,
 - energiahatékonysági stratégia, projektszemlélet,
 - igazgatási tudásbázis, (ideértve a nemzetközi jó gyakorlatok eredményeit összegző felületeket)
 - kirendelt bírák (mozgóbírói) hálózat működésére vonatkozó központi szabályozás,
 - bürokrácia-csökkentő stratégia,
 - költségvetési racionalizálási tervek,
 - környezettudatosági- és fenntarthatósági stratégiák,
 - családbarát stratégia,
 - ügyfélkapcsolati protokoll,
 - teljesítményalapú jutalmazási rendszerre vonatkozó intézkedések,
 - külső-kommunikációs stratégia,
 - a fluktuációt figyelembe vevő létszámgazdálkodási stratégia
- hiánya.

A fentiekben vázolt jelenségekkel összefüggésben az összbírói beszámolóimban **évről-évre javaslatokat fogalmaztam meg**, melyekben a fenti problémaköröket érintően az összbírói beszámoló keretei között rendszeresen véleményt, konkrét javaslatot teszek (így például: szövegszerű életpálya javaslatok, országos hálózatok létrehozására irányuló javaslatok stb.).

IV/2.) A Veszprémi Törvényszék „holnapja”

A Veszprémi Törvényszék működése elválaszthatatlan azon jelenségektől, sikerektől és nehézségektől, melyek a teljes bírósági szervezetet jellemzik. Emellett különösen büszkék lehetünk Veszprém vármegyei eredményeinkre, munkahelyi közösségeinkre, szervezeti kultúránkra, amely „megtámaszt” minket a nehezebb időkben is. A körülöttünk folyamatosan változó környezet a jövőben is újabb kihívásokkal járhat, ezeket - a korábbiakhoz hasonlóképpen - eredményesen kell teljesítenünk. A stabil kiindulópont adottságai mellett a pályázat további részében (a pályamű műfaji korlátai miatt a teljesség igénye nélkül) megjelölöm azokat a legfontosabb működési-igazgatási területeket, melyeket elnöki munkám során stratégiai fontosságúnak tekintek.

Ennek tükrében a *törvényszéki elnöki cselekvési határok* között az alábbiakban vázolom a törvényszék rövid- és középtávú működtetésére vonatkozó céljaimat, javaslataimat:

IV/2/a.) Biztosítanunk kell a hatékony ítélkezés optimális bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámát! (amely az időszerű ítélkezés egyik előfeltétele...)

A pályamű elkészítésének időpontjában a törvényszék 87 engedélyezett bírói álláshelyéből 81 betöltött, betöltetlen a 3., 10., 19., 42., 51., 62. sz. álláshely azzal, hogy a 3. és az 51. sz. bírói álláshely pályáztatása folyamatban van, a **19., 42., 62.** álláshelyekre pályázat kiírására előterjesztést tettem az OBH elnökének.

Amint az köztudott, az alcímben jelzett „optimális” létszám az időszerű ítélkezés megvalósításának egyik alapfeltétele. Ehhez kapcsolódóan rögzíteni szükséges, hogy Veszprém vármegye bíróságain a bírói hatáskörbe tartozó összes **peres ügyékezés** az elmúlt években folyamatosan emelkedik (2021. év: **7330** db, 2022. év: **7541** db, 2023. év: **7887** db, 2024. augusztus 31-ig: **5122** db).

A *III/2/e. pontban* kifejtettem, hogy a Veszprémi Törvényszék és bíróságai egyes ítélkezési területein- komplex együtthatók eredményeként – *a bírói létszám elmarad az optimálistól: a Pápai Járásbíróság* polgári-gazdasági ügyszakában azonnali vezetői beavatkozás vált szükségessé az 51. sz., álláshely megüresedése miatt; ennek mielőbbi betöltése elengedhetetlenül szükséges! **A Veszprémi Járásbíróság polgári-gazdasági ügyszakában a 62. számú álláshely betöltését indokolják** a több éve emelkedő érkezési mutatók mellett (2022. év: 3336 db peres ügy, 2023. év.: 3432 peres ügy, 2024. augusztus 31-ig: 2199 db peres ügy) az egy bíróra eső folyamatban lévő peres ügyszámok. A szeptember 1.-től megüresedett **46. számú álláshely** kiírását ugyanezen indokból a polgári ügyszakban kezdeményeztem. *A Zirci Járásbíróság* polgári-gazdasági ügyszakában az egy bíróra jutó érkezési és folyamatban lévő ügyszám az átlagos bírói ügytehernél szintén lényegesen magasabb.

A törvényszék polgári-gazdasági ügyszakában az elmúlt időszakban markáns ügyérkezés-emelkedés tapasztalható (2022. év: 197 db peres ügy, 2023. év: 252 db peres ügy, 2024. augusztus 31-ig: 169 db peres ügyérkezés). A nemperes ügyszakban

ugyancsak rendkívül nagy a bírák leterheltsége (felszámolási ügyszak: 2022-ben 197 db, 2024. augusztus 31-én már 232 db a folyamatban maradt ügy). Emiatt a közeljövőben a kollégiumvezetéssel meg kell fontolnunk **a törvényszék első fokán bírói álláshely létesítésének kezdeményezését**. A polgári-gazdasági tanácselnöki álláshely betöltése miatt megüresedő **19. számú törvényszéki álláshely** pályázati kiírását – fentiekre is figyelemmel - előterjesztetem.

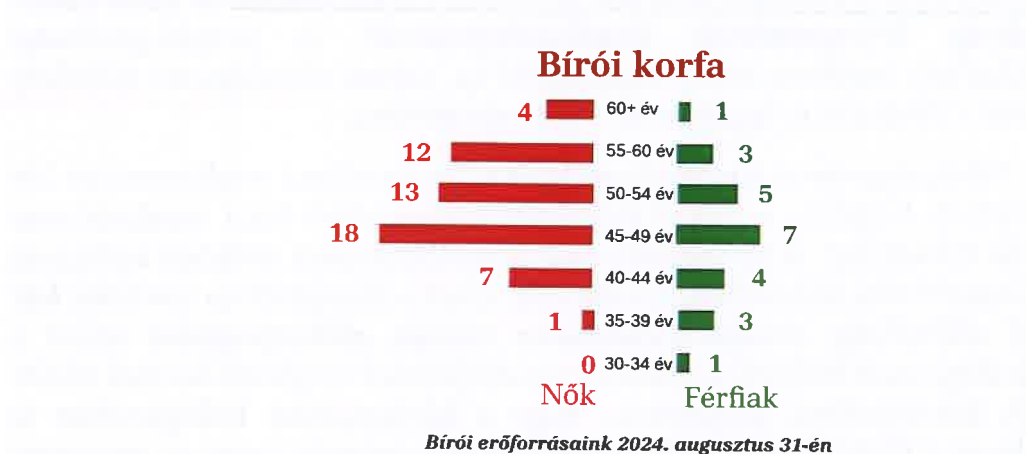
A törvényszék **Közigazgatási Kollégiumában** a közelmúltban rendszeresített két újabb bírói álláshely betöltése a teljesítőképesség határát elérő bírói munkateherre figyelemmel elkerülhetetlen. A 16 engedélyezett bírói létszámmal működő kollégium összesen egy tanácselnöki álláshellyel rendelkezik, ezért a közeljövőben **további két tanácselnöki álláshely rendszeresítésére teszek előterjesztést** abból a célból, hogy a kollégium az ítélkező munkát a jogszabályoknak megfelelő keretek között folytathassa. A korábbiakban kifejtettem, hogy a közigazgatási kollégiumban is kimagasló szakmai műhelymunka folyik, - amely a közigazgatási peres és nemperes ügyek sajátosságaiból és specialitásaiból eredően - lényeges szakmai bázisa a magas színvonalú ítélkezés biztosításának. A megnövekedett bírói létszám és a szakmai többlet-feladatok támogatása céljából indokoltnak tartom – a polgári-gazdasági-munkaügyi, valamint a büntető kollégiumhoz hasonlóan – **a kollégiumvezető-helyettesi álláshely létesítését**, amelynek céljából a közeljövőben előterjesztést kívánok tenni.

A **törvényszék büntető ügyszakában** a büntetés-végrehajtási bírói feladatok egy részét, míg a törvényszék 3. Bf. tanácsában az egyik előadói bírói feladatot már több éve – kirendelés útján – járásbírák látják el. (a kirendeléseket betölthető üres álláshelyek indokolják: a törvényszék büntető fellebbviteli ügyszakában utoljára 2013-ban került sor beosztott bírói álláspályázat kiírására, míg dr. Bótor Szabolcs megüresedő beosztott bírói álláshelyét az OBH elnöke 2022. június 1-jei hatállyal a 40.SZ/2022. (V.20.) sz. OBHE határozatával megszüntette).

A **büntető kollégiumvezetői álláshely** várható közeljövőbeni betöltését követően az időszerű ítélkezés biztosítása céljából az **ügyszakban pályázat kiírására teszek indítványt a megüresedő bírói státuszra vonatkozóan**. Emellett fontosnak tartom kiemelni, hogy a **székhelyi járásbíróóság büntető peres ügyszakában** az egy bíróra jutó kimutatható érkezési és folyamatos ügyszámokon messze túlmutat a **tényleges bírói munkateher**; ezt a tényt a továbbiakban is figyelembe kívánom venni a későbbiekben megüresedő álláshelyek betöltésére irányuló kezdeményezéseim során. Az ügyszakban ítélkező bírák és szakmai vezetők előtt jól ismert, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény szabályozási következményeként a bírói peres szakba került ügyek lényegesen koncentráltabbak, elnehezültebbek, továbbá a korábbi években tapasztaltakhoz képest arányaiban magasabb a soron kívüli (pl: fogvatartással érintett) ügyek száma. A székhelyi járásbíróóságon tendenciózan emelkedő nyomozási bírói ügyteher időről-időre vezetői beavatkozást tesz szükségessé.

A bírói létszámgazdálkodás középtávú feladatait alapvetően meghatározza – a **III/2/f. pontban** részletezett - utóbbi években **felgyorsuló bírói fluktuáció** valamint a **bírói korfa** elemzéséből levonható következtetés. A törvényszék jelenlegi 87 fő engedélyezett bírói létszámából az augusztus 31-ei adatok szerint mindössze 5 fő a **40 év alatti**, az átlagéletkor 50 év körüli, a bírák közül 38 fő **50 éves** illetve ennél idősebb.

Erre figyelemmel indokoltnak tartom az OBH-val együttműködve **középtávú fluktuációs cselekvési terv**/stratégia elkészítését.

Az egyes ítélkezési területeken az optimális bírói létszám biztosításának a jövőben is sarkalatos összetevője - az egyenletes bírói munkateher szempontjainak figyelembevételével - a bírák együttműködésén alapuló *kirendelési gyakorlat* fenntartása. Nem vitatható - a korábban részletezettek szerint - hogy a törvényszék kiemelkedő időszzerűségi eredményei részben a kirendelésekkel megvalósuló vezetői beavatkozásokon, ebben a körben a bírák támogató hozzáállásán alapszik. Az erre vonatkozó jogszerű munkáltatói döntések a rugalmas és optimális létszámgazdálkodás, a munkateher kiegyenlítés, valamint a törvényes működés biztosításának (például kizárt bírók, illetve bírói tanács esetén) nélkülözhetetlen együttműködői. A korábbi években alkalmazott gyakorlatom szerint az Országos Bírószági Hivatal gazdálkodásáról szóló 5/2013. (VI.25.) OBH utasítás 2. sz. mellékletének 2. § (1)-(4) bekezdése alapján továbbra is indokoltnak tartom a **kirendelt bírák** (ideértve az egyes járásbíróóságok közötti kirendeléseket is) **többletmunkájának kiegészítő pótlékkal történő elismerését**. A korábbi összbírói beszámolómban tett szövegszerű jogszabály-módosító kezdeményezésemet fenntartom a *kirendelés jogcímének bővítésére* irányulóan, továbbá - széleskörű szakmai és igazgatási egyeztetést követően - javaslom **a teljes bírósági szervezetet érintően „Országos Mozgóbírói Hálózat” (OMBH) létrehozását**. Az OMBH működésének jogszabályi megalapozását javaslok központi kirendelési szabályzat létrehozását, a kirendelések gyakorlatának egységesítését, valamint - a veszprémi gyakorlatnak megfelelő - valamennyi bíró számára a (gazdálkodási szabályzat szerinti) kirendelési pótlék biztosítását. A jövő létszámgazdálkodásának iránya az egyenletes bírói munkateher optimalizálása céljából véleményem szerint a jelenleginél rugalmasabb, szélesebb körű lehetőségeket biztosító jogszabályi környezet megalapozása.

A II/1. pontban írtak szerint az igazgatási modellváltás kezdetén a Veszprémi Törvényszéket érintően is meghatározó előrelépést hozott a bírói munka profiltisztítása körében a **titkári létszám növelése**. Az elmúlt időszakban a tényleges bírói létszámok bővüléséhez kapcsolódóan azonban titkári többlet-státusz létesítése nem történt (engedélyezett titkári létszám 2018. január 1. óta 26 fő), a titkári feladatkörök ellátásának biztosításához 2 fogalmazói álláshelyen titkárokat kell alkalmaznunk. Különösen a közigazgatási kollégiumban indokolt további titkári

álláshelyek engedélyezése (erre irányuló kezdeményezésemet 2023-ban előterjesztettem az Országos Bírósági Hivatal elnökének). Az összehasonlító adatok szerint 2023. októberében az **egy bíróra jutó titkári létszám** a nagyobb törvényszékek országos átlagában 0,36, míg a Veszprémi Törvényszéken 0,31. 2024. március 31. napján a nagyobb törvényszékek országos átlaga 0,35, a Veszprémi Törvényszéken 0,31, amely 2024. május 1. napján 0,3-ra csökkent. A Veszprémi Törvényszék illetékességi területén engedélyezett titkári létszámot a többi törvényszék arányszámaihoz indokolt megállapítani. Ehelyütt is szükséges rámutatni, hogy a CEPEJ kérdőíves adatok összegzése szerint 2022. évben azoknak az igazságügyi alkalmazottnak az aránya, akik a bírának az ítélkezéssel összefüggő munkájában segítséget nyújtanak, Magyarországon a többi országhoz képest rendkívül alacsony, mindössze 0,35, szemben pl: Németországgal (1,3), Franciaországgal (2,6), Észtországgal (2,5), Bulgáriával (2,3), Belgiummal (2,9.), Szlovákiával (1,6), Szlovéniával (1,3), Lengyelországgal (2,4). A CEPEJ e témakörben tett összegző megállapításai szerint „kevesebb bíróra van szükség, ha minden bíró munkáját nagyobb számú igazságügyi alkalmazott segíti, ez függ a bírának nyújtott segítség mértékétől, az átruházott hatásköröktől, illetve, hogy milyen mértékben látnak el a bírák adminisztratív és irányítással kapcsolatos feladatokat”. A CEPEJ állásfoglalás szerint alapvető fontosságú, hogy meghatározott szerepkörrel rendelkező, hozzáértő személyzet dolgozzon a bírák mellett, amely lényeges előfeltétele az igazságszolgáltatás hatékony működésének. Mindezek alapján országos szinten is megfontolandónak tartom az ítélkezési munkával közvetlenül összefüggő **szakképzett támogató feladatkörök kibővítését** és az erre irányuló létszám megnövelését.

A III/2/f. pont alatt részletezett, bírákat érintő fluktuációs tendencia és az „előregedő korfa” okán indokoltnak tartom a Veszprémi Törvényszéken engedélyezett **foglalmazói létszám növelését**. Fentiekben utaltam arra, hogy az engedélyezett titkári létszám aránytalanul alacsony számban történt megállapítása miatt jelenleg több fogalmazói álláshelyen titkárt kell alkalmaznunk.

A jövő bírói és titkári generációjának biztosítása céljából a mostani 7 engedélyezett fogalmazói álláshelyet legalább 5 álláshellyel, 12 engedélyezett létszámra kell megnövelni. A bírósági ügyintézői, titkári és fogalmazói álláshelyek növelésével megközelíthetnénk az ítélkezéssel közvetlenül összefüggő feladatok ellátásában közreműködő arányszámokban az európai átlagot.

A jogi végzettséggel nem rendelkező **igazságügyi alkalmazottak tényleges munkaterhét** a Veszprémi Törvényszéken alapvetően meghatározó körülmény, hogy a bírósági többlet-feladatok (közigazgatási-regionalizáció, törvénykezési hely) valamint bírói létszám növekedésével párhuzamosan nem került sor az engedélyezett igazságügyi alkalmazotti álláshelyek növelésére. A pályamű elkészítésének időpontjában a Veszprémi Törvényszék illetékességi területén **elhanyagolható mértékű** és jellemzően átmeneti a betöltetlen igazságügyi alkalmazotti álláshelyek száma. A „tömeges pályaelhagyás” egyelőre még nem mutatkozik, ugyanakkor egyes szervezeti egységeinkben **már vannak jelei a fluktuáció növekedésének**.

A korábbi évekkel összehasonlítva a kilépett igazságügyi alkalmazottak arányát az összes létszámhoz viszonyítva az alábbi táblázattal szemléltetem:

Időszak	Kilépett igazságügyi alkalmazottak (fő)	Tényleges létszám (fő)	Fluktuáció
2019.01.01-2019.12.31.	15	344	4,4%
2021.01.01-2021.12.31.	5	340	1,5%
2022.01.01-2022.12.31.	15	347	4,3%
2023.01.01-2023.12.31.	18	350	5,1%
2024.01.01-2024.08.31.	14	343	4,1%

* A teljes létszámot alapul véve is az állapítható meg, hogy az elvándorlás mértéke hasonlóan alakult az egyes években (kivéve covid alatti időszak). Kis mértékű emelkedés tapasztalható 2023. évben. 2024. év végéig az arány emelkedhet, amennyiben a tényleges létszám nem változik vagy csökken.

Az igazságügyi alkalmazottakat érintő létszám-változások vezetői monitoringja céljából indokoltnak látom a 2018.El.II.B.29. számú intézkedéssel *fluktuációs kérdőívek* alkalmazásának további fejlesztését és kiterjesztését. Megfontolásra javaslom országos összesítések, elemzések és javaslatok kidolgozását a témakörben.

Az *optimális létszám megállapításához* szükségesnek tartom az országos adatokkal **összehasonlított arányszámok** figyelembevételét (mely szerint 2024. szeptember 30. napján az egy bíróra jutó igazságügyi alkalmazottak száma titkár, fogalmazó és fizikai alkalmazott nélkül a Veszprémi Törvényszéken 2,05, míg a nagyobb törvényszékek országos átlagában 2,29). Ebből következően a Veszprémi Törvényszéken szolgálatot teljesítő igazságügyi alkalmazottak reális munkaterhe az országos átlagnál lényegesen nagyobb. Megjegyzem, hogy a teljes bírósági szervezetet érintően az összes igazságügyi alkalmazott létszámának aránya a bírók számához viszonyítva 2022-ben elmarad az európai átlagtól (3,2/3,9).

IV/2/b.) Támogató és motiváló vezetés – a hatékonyabb ítélkezésért

A II/2.,3., és III/3/a.) pontok alatt részletezett - országos összehasonlításban is kimagasló - ítélkezési és szakmai eredményeink visszaigazolják az eddig működtetett vezetői eszközrendszer hatékonyságát. Mindez részben kiindulópontként szolgálhat a további vezetői feladatok meghatározásához és annak végrehajtásához, ugyanakkor -a folyamatos fejlődés igényét szem előtt tartva – az eddigi eredmények újabb lehetőségek és feladatok feltárására ösztönöznek. Közismert, hogy az ítélkezés időszerűségének vannak a bírósági vezetőkön és a bírák munkáján kívülálló, objektív elemei (pl: jogszabályi környezet, esetleges perelhúzó ügyféli magatartások, szakértői bizonyítás nehézségei). A legfontosabb, hogy az objektív együttműködés mellett következetes és meghatározott protokoll szerinti igazgatási ellenőrzés útján, a szakmai (kollégiumi) vezetéssel együttműködve biztosítsuk a bírák és a bírósági dolgozók részére az általános és egyéni támogatások összetett rendszerét. Az igazgatási ellenőrzés

(III/3/a.) pontban részletezett) alapját képező **komplex vezetői ellenőrzési program** a járásbírói elnökök és a kollégiumvezetők összehangolt és együttműködésben megvalósított eljárását írja elő, egyúttal a *folyamatos monitoring* a bírácoknak is támogatást jelent azzal, hogy a regisztrálható késelelmek csaknem naprakészen visszajelzésre kerülnek. A rendszer előnye továbbá, hogy a bírác adminisztrációs terheit csökkenti, tekintettel arra, hogy az informatikai segélelprogram igénybevételel bírói közreműködés nélkül a releváns adatok kinyerhetők.

Az általános szakmai–vezetői támogatások rendszerében emellett lényeges kiindulópontnak tekinthetjük, hogy meg kell őriznünk a Veszprémi Törvényszék valamennyi szakágában a *szakmai testületek* munkájának, színvonalának országos híré tekintélyét és elismertségét. Ennek alapja, hogy a jövőben is fontos szerepet kell betölteniük **a kollégiumok által szervezett sokszíni és az aktuális ítélekezési kihívásokhoz kapcsolódó szakmai programoknak**, kollégiumi üléseknek, illetve a felsőbb bíróságok, más törvényszékek, esetleg társhatóságok részvételel megtartott szakmai napoknak. Továbbra is lényegesnek tartom, hogy ezeken a rendezvényeken lehetőség szerint ne csak a kollégiumi tagok, hanem valamennyi szakági bírác részt vehessen és minél szélesebb körben bevonjuk a bírácokat az egyes ítélekezési területeken jelentkező felvetések, problémák megvitatásába. A Kúria, és a felsőbb-bíróságok részvételelnek és a szakmai rendezvényeken betöltött szerepének jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni; erre vonatkozóan a közelmúltban benyújtott büntető kollégiumvezetői pályaművekben is megfogalmazott elképzelésekkel messzemenően egyetérték.

Az online tudás- és tartalom megosztás a jelenleginél is szélesebb utakat nyithat a bírác és igazságügyi alkalmazottak oktatása, képzése terén. Amennyiben a személyes jelenléte nem feltétlenül indokolt, helyi szinteken is költségkímélőbb, munkaszervezési szempontból pedig kifejezetten előnyös **a digitális erőforrások, elektronikus könyvtárak használata**. A jövőben meg kell vizsgálnunk, hogy melyek azok a területek, ahol újabb lehetőségeket találhatunk a képzések digitális erőforrások igénybevételel történő megszervezéséhez. Emellett sem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy – különösen a bírác és igazságügyi alkalmazottak személyes szakmai támogatása körében – a tényleges jelenléttel zajló tanácskozások, konzultációk, tanácselnöki visszamutatások vitathatatlanul hatékonyabb eredménnyel járhatnak az online térben megvalósuló képzéseknél. A szakmai fórumok konkrét megvalósítási formájától függetlenül a jövőben is támogatom, hogy azok előkészítő anyagai és a tanácskozások során keletkezett dokumentumok – amennyiben minőségbiztosításuk megtörtént – helyi szinten az **intranetes felületünkön elérhető tudásbázis** részévé váljanak. Egyetérték a közelmúltban benyújtott egyik kollégiumvezetői pályaműben foglaltakkal, mely szerint lényeges gyakorlati szakmai segítséget jelenthet bírác számára a naprakész, anonimizált helyi mintatár létrehozása, amelyben különféle határozatok, illetőleg utasítások sablonjai kerülnének feltöltésre szerkeszthető formában, egyúttal jegyzőknek és más igazságügyi alkalmazottaknak szintén készülhetnének helyi felhasználásra – természetesen a 17/2014. (XII.23.) OBH utasítás előírásainak megfelelően – iratminták, sablonok.

Az informatikai biztonság és a bírósági integritási követelmények felértékelődésével összhangban létre kell hoznunk **az informatikai biztonsági és integritási képzések jelenleginél hatékonyabb rendszerét**, amellyel összhangban a

jövőben fokozott figyelmet kell fordítanunk a bírósági informatikusok (központi regionális és helyi) képzésére, naprakész ismereteinek bővítésére.

A napi igazgatási munka során ismétlődően felmerülő egyik aktualitás a több-kevesebb gyakorlattal rendelkező igazságügyi alkalmazottak ügyviteli tudása, az ügyviteli oktatások és vizsgáztatások hatékony rendszerének kialakítása, a naprakész elméleti és gyakorlati ismeretek továbbítása. Ebben a körben felmerülő gyakorlati jogértelmezési kihívásokat járásbírói vezetőtársaim már korábban jelezték az általuk vezetett munkaszervezeteket érintően. Ennek kiemelt aktualitást ad, hogy a 2023. évi CIII. törvény bírósági ügyvitelt is érintő rendelkezéseinek elsajátítása valamennyi bírósági dolgozó kötelessége. Ehhez kapcsolódóan is kiemelt feladat lesz a jövőben **az általános és különös adatvédelmi rendelkezések elméleti és gyakorlati elsajátításának támogatása**. A speciális képzettséget igénylő szakterület oktatása terén a jövőben is számítok a törvényszéki adattisztviselő közreműködésére.

Már a közeljövőben időszerű lesz az igazságügyi (fizikai) alkalmazottak, így különösen a *portás-teremőr kollégák* munkakörük ellátásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek tervszerű, ütemezett oktatása. Ebben a témakörben indokolt lehet egységes tanrendű központi regionális képzések szervezése.

A szakmai fórumok és kibővített kollégiumi ülések több esetben lényeges képzési tartalommal rendelkeznek és aktuálisan kapcsolódnak a helyi szinten megvalósuló képzési feladatokhoz illetve részvételi kötelezettséghez. A jövőben is előremutatónak tartom, hogy folytatódjon a *képzésekben résztvevők aktív közreműködésének* és a részvétel emelkedésének kedvező tendenciája. A helyi szinten képzési feladatokkal megbízott kollégák tekintetében lényeges a megfelelő minőségbiztosítás; a képzések tartamának meghatározása és a képzésekben oktatóként résztvevők kiválasztása során. A szakmai vezető (kollégiumvezető) véleményének figyelembevétele minden esetben szükséges.

A jövőben is **támogatni kívánom munkatársaim önképzését, szakjogi képzéseken, szakmai rendezvényeken való részvételét, a pénzügyi lehetőségek függvényében tanulmányi ösztöndíjak odaítélését**. Tapasztalataink szerint az egyik leghatékonyabb ismeretszerzési lehetőség a **felsőbb bíróságokra való kirendelések ösztönzése**, támogatása. A törvényszéken 2019-ben 2019.El.II.B.4/12. és 2021.El.II.B. 28/3. számú elnöki intézkedésekkel bevezetett *hospitációs program* folytatását indokoltnak tartom azzal, hogy ebben a körben nemcsak az érintett bíróval, hanem a járásbírói vezetővel és szakmai vezetéssel történő egyetértés szükséges, a döntés során figyelembe kell vennünk az adott ítélkezési területen kimutatható aktuális ügyforgalmi helyzetet is. A bírói hospitáció mellett a titkárok esetében szintén jól bevált szakmai ismeretszerzési lehetőség a tárgyalás-látogatások és határozat-tervezetek készítése, a bíró napi ügyviteli feladataiba való bekapcsolódás. A jelenlegi titkári létszámhelyzet a korábbinál szűkebb körben teszi lehetővé a titkári hospitációt, azonban ennek elvi-szabályozói és gyakorlati keretrendszere továbbiakban is jól működhet azon területeken, ahol az egyesbírói hatáskörben eljáró titkári feladatellátást nem érinti hátrányosan a bíró melletti munkavégzés engedélyezése.

A Kúriával és a Győri Ítéltáblával való szakmai kapcsolattartás további lehetőségeinek feltárása és újabb gyakorlatok kialakítása újabb távlatokat nyithat a felsőbb bíróságokkal megvalósuló szakmai együttműködések terén. Ennek egyik alapvetése, hogy a kúriai hírlevelek a szakági kollégiumvezetők közreműködésével eljuthassanak az ítélező bírákhoz. A kúriai adatbázishoz való hozzáférések jövőbeni szélesebb körű biztosítása érdemi előrelépést jelenthet. A jövőben is fontosnak tartom a kúriai és táblabírói képviselőket a szakmai fórumokon és annak gyakorlatát, hogy a fellebbviteli ítélezésben tapasztalt, kiemelésre érdemes eseti vagy visszatérő jogalkalmazói hibák visszamutatásra kerülhessenek. Ebben a körben kiemelem, hogy a Fővárosi Ítéltábla Közigazgatási Kollégiuma is – érdemi, előremutató módon – rendszeres visszajelzéseket ad, ezzel támogatva a törvényszéki közigazgatási ítélezést.

A határozott időre kinevezett bírák **személyre szabott instruálása** (6/2015. (XI.30.) OBH utasítás 178-183. §) a törvényszéken kiváló eredményességgel működik; ezen a téren kifejezetten kedvezőek a tapasztalataim; (II/3, III/3/a.) pont) a bírói függetlenség maradéktalan tiszteletben tartásával tapasztaltabb bíró részéről nyújtott szakmai támogatás többirányú érdemi segítséget jelent a kezdő bírának. A jövőben ösztönözni kívánom, hogy a szakági kollégiumvezetők véleményének figyelembevételével az instruálást vállaló bírák száma bővüljön. Emellett fontosnak tartom kiemelni, hogy az instruktor bíró többlet-tevékenységet végez, így a többlet feladatok ellátásához kapcsolódóan a jövőben is biztosítani kívánom a bíróságok és az OBH gazdálkodásáról szóló 5/2013. OBH utasítás 2. sz. mellékletének 2. § (1-4) bekezdésében foglalt pótlék juttatását. A bírák ítélezési munkájuk során többféle élethelyzetbe kerülhetnek, amikor átmenetileg - önhibájukon kívül – szakmai támogatást igényelhetnek. Erre figyelemmel, kizárólag önkéntes alapon, azonban valamennyi ilyen irányú igényt előterjesztő bíró részére biztosítani kell a személyre szabott, egyéniesített szakmai segítséget.

A IV/2/a.) pont alatt kifejtettem az ítélezési munkával közvetlenül összefüggő szakképzett támogató feladatkörök jövőbeni kibővítésének indokoltságát, létszámuk megnövelésének szükségességét. Ismételten hangsúlyozom, hogy **a „klasszikus” bírói munkát támogató feladatellátás** jelentősen hatékonyabbá teheti az érdemi bírói munkavégzést. Rövid távon is ösztönözni kell, hogy az igazságügyi alkalmazottak egyre nagyobb arányban szerezzenek felsőfokú szakképesítést és ahhoz igazodóan megfelelő pótlékban (jövedelemben) részesüljenek. Néhány évvel ezelőtt több tisztviselő kollégám - részben az akkori anyagi ösztönzés miatt - jogi asszisztensi végzettséget szerzett. A többlet-tudásuk jövedelmi elismerése a későbbi jogszabályváltozások okán sajnálatosan elmaradt, azonban az érintett munkatársaim közül többen a mai napig a bírósági szervezetben, a bíróság javára fordítják az így megszerzett többlet-képzettségüket. Összegezve, az igazságügyi alkalmazotti életpályák tekintetében is elengedhetetlen az átfogó reform, amelynek egyik elemeként **a speciális tudások megszerzését ösztönözni, elismerni** kell és érdemes!

A „jövő bírósági szervezetében” az ítélezéshez kapcsolódó feladatok ellátását a mostaninál koncentráltabb struktúrában, (pl: team-ekben) egyre nagyobb arányban speciális végzettségű (lehetőség szerint felsőfokú) szakképzett személyzet segíti. Ennek jogszabályi környezetét és pénzügyi forrásait is biztosítani szükséges; a pénzügyi

ráfordítás hosszú távon a teljes bírósági szervezet magas színvonalú működésének és stabilitásának egyik garanciája.

Az ítélezés nemzetközi vonatkozású ügyeiben számottevő szakmai támogatást nyújthatnak az országos hálózatban működő **európai jogi szaktanácsadók**. A Veszprémi Törvényszék bírái közül összesen négy európai jogi szaktanácsadó működik jelenleg, akik között ketten a régióhoz kapcsolódóan látják el feladataikat; egy büntető ügyszakos és egy közigazgatási ügyszakos bíró áll rendelkezésre a nemzetközi vonatkozású ügyek aktuális szakmai kérdéseiben való tanácsadáshoz. A jövőben ösztönözni kívánom a *polgári ügyszakos kollégákat szaktanácsadói pályázatok* benyújtására, különös tekintettel arra, hogy ezen a szakterületen jelenleg nem működik európai jogi szaktanácsadó a Veszprémi Törvényszéken.

A korábban (2020.El.VI.B.368/15/5., 2021.El.VI.B.412/5/6. sz. alatt) meghozott elnöki intézkedések gyakorlatát továbbra is folytatni érdemes. Az *idegennyelvi-koordinátorok* munkája érdemi támogatást biztosít az ítélezés során felmerülő kisebb terjedelmű fordítások időszerű elvégzéséhez angol és német nyelvterületen; a módszer azon túl, hogy gyors, viszonylag csekély anyagi ráfordítással (pótlék biztosításával) rendkívül hatékonynak bizonyult. A jövőben indokolt tovább **bővíteni az idegennyelvi-koordinátorok alkalmazását**, akik közreműködnének a fordító programok használatában is. Az idegennyelvi dokumentum- és iratmintatár helyi létrehozása már megkezdődött; a jövőben a tudásmegosztó felületek egyre szélesebb körű kialakítása indokolt.

A IV/1/a.) pontban kifejtettem, hogy véleményem szerint hatékonyan működik az OBH „szolgáltatása”, amellyel rendszeresen, jól áttekinthető és összefoglalt jogi háttéranyagokat biztosít a jogalkalmazó bíróságok számára. A felfokozott tempójú jogalkotás a közeljövőben is több területen érinti a bírósági hatásköröket (pl: jogi személyek nyilvántartása, cégeljárások). Az ítélezési-igazgatási támogatások egyik legfontosabb összetevője, hogy a dinamikusan változó jogszabályi háttér naprakész tudásbázisát minden lehetséges eszközzel (képzések, online megosztások, konzultációk) biztosítsuk, az ezekkel összefüggő esetleges szervezeti változtatások folyamatát hatékonyan irányítsuk. Ennek egyik jó példája a szeptember 27. napján tartott, kibővített PGM Kollégiumi szakmai napja, amelynek többek között napirendjén szerepelt az új ingatlannyilvántartási törvény ítélezést érintő főbb rendelkezéseivel kapcsolatos előadás. - Ezen a területen különösen nagy jelentőségű az OBH Jogi Főosztályával való eredményes (eddig is kiváló) együttműködés folytatása.

Az időszerű és hatékony ítélezés biztosításához kapcsolódó vezetői feladatok igénylik a **legszeresebb, legteljesebb együttműködést** a törvényszék elnöke, elnökhelyettese, kollégiumvezetője és a járásbírósági elnökök között. Ehhez kapcsolódóan a jövőben is alaptételnek tekintem, hogy azokban a kérdésekben, melyek elnöki döntést igényelnek azonban szakmai tartalommal is bírnak, a jogszabály által előírt testületi vélemények, állásfoglalások beszerzésén túl messzemenően támaszkodjak vezetőtársaim véleményére, és a döntéseket a velük történő lehető legszélesebb körű egyetértésben hozzam meg.

A szakmai – igazgatási támogatásnak tárgyiasultabb formája, azonban elengedhetetlen összetevője, hogy valamennyi bíró és titkár számára **korszerű digitális eszközök álljanak rendelkezésre** az ítélkezési feladatok ellátásához, amelynek követelménye a 2023. évi CIII. törvény azon előírásából is következik, mely szerint a bíróságok digitális szolgáltatás nyújtására is köteles szervek. Igény esetén a hatályos kódexeket írott formában is megfelelő számban biztosítanunk kell. A Veszprémi Törvényszéken működő könyvtári szolgáltatás kiváló színvonalon működik, az országos könyvtári hálózat szakmai támogató munkájára is számítok a Veszprémi Törvényszék ítélkezési tevékenységéhez kapcsolódóan.

A vezetői motiválás lényeges összetevője **az átlátható, igazságos és előrevivő jutalmazási rendszer** működtetése. Ennek egyelőre pénzügyi valamint a törvényszéki keretrendszeren túlmutató szabályozási akadályai vannak, ugyanakkor az *erkölcsi elismerések* szerepe is számottevő hatással járhat a bírák és az igazságügyi alkalmazottak munkavégzésére. Ezért a MABIE területi vezetése által 2009-ben alapított „Év Bírója” díj odaítélése mellett a 2024. évi Bíróságok Napja alkalmából „Veszprémi Törvényszékért Érdemérmét” alapítottam abból a célból, hogy a Bírói Tanács döntése alapján a bírósági közösség erre méltónak tartott tagjai évente erkölcsi elismerésben részesülhessenek.

IV/2/c.) Digitalizált bíróságok az ügyfelek szolgálatában

„a jogi technológiák 4. korszaka: a mesterséges intelligencia alkalmazása”²

Ismételten le kell szögezmem, hogy a bíróság ügyfélbarát működése és a digitalizáció térnyerése, a bürokrácia-csökkentés szorosan összefüggő, emellett egymástól függetlenül is alakuló folyamatok a bírósági szervezetben.

Az elmúlt években elért digitalizációs eredményeinket és az ügyfélközpontú eljárások céljából tett erőfeszítéseinket a pályamű II/4-5., III/3/c.) pontjaiban röviden vázoltam. A téma kiemelt aktualitására rávilágít, hogy a CEPEJ nemrégiben az „Európa Tanács Mesterséges Intelligenciáról, valamint az emberi jogokról, demokráciáról és jogállamiságról szóló keretegyezményével összefüggésben” „Mit jelent ez az igazságszolgáltatás számára?”, továbbá a „CEPEJ Etikus Mesterséges Intelligencia Charta értékelő eszközének használata” címmel nemzetközi webináriumokat tartott.

Ezt megelőzően a CEPEJ Pilot bírósági hálózatának éves tanácskozásain 2023-ban is napirenden szerepelt a „Digitális polgári bíróságok – kihívások és tapasztalatok” valamint „Digitalizáció és mesterséges intelligencia a büntető igazságszolgáltatásban” címmel. (Képviselői útján mindkét rendezvényen részt vett a Veszprémi Törvényszék.)

A hazai digitális fejlődési pálya egyik mérföldköve-feladata bíróságainkon a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényt is módosító 2024. évi XVII. tv. 2024.

² forrás: Zódy Zsolt előadása a Veszprémi Törvényszéken 2023. október 13. napján

július 9-től hatályba lépett rendelkezéseiből következően az egyszerűsített telekommunikációs jelenlét tárgyalótermi infrastruktúrájának biztosítása, valamint a fentiekben már hivatkozott 2023. évi CIII. törvény és végrehajtási rendeleteinek az előírt ütemezésekben való végrehajtása, különös tekintettel arra, hogy **„a bíróságok digitális szolgáltatásra köteles szervek”**.

A közeljövő egyik legfontosabb igazgatási szakmai kihívása, hogy elvárhatóan és **időben felkészüljünk** az ebből eredő feladatokra. Ezzel összefüggésben előremutató, hogy törvényszéki bírótársunk közreműködésével 2024. júliusában a törvényszék közigazgatási kollégiumi ülésén, valamint a Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégium idei szakmai programjának egyik napirendi pontjában szerepel a DÁP törvény bíróságokat (különösen a Ptk-t) érintő rendelkezéseiről való oktatás.

A magyarországi digitális fejlődés a bíróságokhoz való hozzáférést is jelentősen egyszerűsíti az ügyfelek számára, és 2026-ra megteremti – Magyarország nemzeti stratégiai ütemtervének részeként – az összehangolt állami nyilvántartások rendszerét a komplex felhasználóbarát, ügyfélközpontú szolgáltatások nyújtásának, illetve igénybevételének keretfeltételeit.

Emellett bíróságaink együttműködő partnerei, egyúttal használói lehetnek nagyszabású kormányzati digitális fejlesztéseknek, a nemzeti jogszabálytár, valamint az igazságszolgáltatási szoftver létrehozásának.

A bíróságokat közvetlenül érintő hardver- és szoftverfejlesztések körében javaslom, **központi Projektcsoport** létrehozását, amely a közvetlen uniós források felhasználásának koordinációjával megbízott Magyar Fejlesztésösztönző Iroda (MFOI) útján a követelmény-specifikációk kidolgozásával a bírósági digitális infrastruktúra nagyarányú fejlesztésének céljából közvetlen európai uniós pénzügyi támogatásokat érhet el (tudomásom szerint ennek jogi és koordinációs feltételei elvileg adottak).

Különösebb kifejtést a téma területén kevésbé jártas (magamat feltétlenül ide sorolom) bírák részére sem igényel, hogy az informatikai technológiai változások okán – a fentiekben már leírtak szerint - sürgetően **megújítást igényel a bírósági digitális eszközpark**, ideértve a telekommunikációs hálózatot és a bírósági dolgozók használatában lévő mobil eszközöket is. A Veszprémi Törvényszéken az informatikai eszközök avultsági mutatóinak legalább a 2018-as szintre hozatala (40%, ill. 17%) lenne szükséges (II/4. pont). A szükséges informatikai és mobil eszközpark megújításához szükséges pénzügyi források biztosítását a továbbiakban is szorgalmazni kívánom.

Hosszabb távon fel kell készülnünk a nemzetközi térben megjelent MI (Mesterséges Intelligencia) bíróságokon jelenlévő egyes alkalmazásaira, amely megítélésem szerint néhány éven belül elkerülhetetlenül része lesz az ítélkezésnek; köztük a hagyományos forráskeresés MI-vel kombinálva, döntéstámogatás, elemző és előrejelző programok alkalmazása félautomatikus dokumentumkészítők, dokumentum szortírozás, jogi elemzőprogramok³. Napjaink **MI által támogatott beszédleíró rendszereinek használatával** és a **fordító programok** rendszeresítésével összefüggésben

³ forrás: Zödy Zsolt előadása a Veszprémi Törvényszéken 2023. október 13. napján

továbbra is szorgalmazom, hogy a központi bírósági igazgatás biztosítsa a **legkorszerűbb fejlesztések elérését** a bírák számára. A rendszerek használatának megfelelő elsajátítása a jövő egyik lényeges képzési területe, szakmai konzíliumok kiemelt témaköre.

Az ügyfelek elektronikus hozzáférését kiszélesítő jogszabályi változások ellenére sem mellőzhető, hogy egységes arculatú és azonos ügyfélprotokoll szerint eljáró központokat működtessünk bíróságainkon azon állampolgárookra figyelemmel, akik a digitális szolgáltatásokat nem kívánják (tudják) igénybe venni. A jövőben is arra törekszem, hogy Veszprém vármegye bíróságain az *ügyfélkörnyezet színvonala* (a Veszprémi Járásbíróságon és Balatonfüredi Törvénykezési Helyen már jól működő ügyfélközpontok mintájára) a felújításra, megújításra kerülő épületeinkben megvalósulhasson. Ugyanezen elvek mentén törekednünk kell az *akadálymentesítések* folytatására. Rövid távon a Veszprém vármegye bíróságain széles körben működő ügyfélszolgálatok (amelynek körében a szolgáltatást a nyári ítélezési szünetben is biztosítjuk) és a tanúgondozás terén továbblépést jelenthet a skype/teams útján való kapcsolattartások biztosítása és **elektronikus bejelentkező felületek létrehozása**, amely az eddigi telefonos regisztrációs lehetőségeket bővíti.

Ügyfélcentrum a Veszprémi Járásbíróságon – egységes protokoll szerinti eljárás és korszerű informatikai eszközökkel felszerelt ügyfélterek kialakítása a cél valamennyi bíróságunkon

Végül ehelyütt is hangsúlyozom, hogy – a bírósághoz való hozzáférések digitalizációs úton való egyszerűsítése és az ügyfélkörnyezet színvonalának folyamatos fejlesztése mellett – a teljeskörűen „ügyfélbarát” bíróságon a bírák felkészülten, magas színvonalon, elfogulatlan döntéseket hoznak, az ügyintézési határidők a jogszabályoknak megfelelnek, az ügyfelekkel való bánásmód méltányos és igazságos. Büszkéek lehetünk arra, hogy a Veszprémi Törvényszék megfelel ezen alapkritériumoknak. A közeli- és távolabbi jövő egyik legfontosabb feladatának

tekintem ennek megőrzését, az ítélkezés és ügyfélszolgáltatások színvonalának további növelését.

IV/2/d.) Nem tűr további halasztást az épített bírósági környezetünk és belső tereink minőségi megújítása!

A IV/1/b. pontban vázoltam az országos szinten egyre növekvő infrastrukturális elmaradást és ennek következményeit. Veszprém vármegye bíróságait érintően az esztétikai-megjelenésbeli szempontokon túl az ügyfelek és bírósági dolgozók fizikai védelmének követelménye elkerülhetetlen változtatásokat kíván, amelyre vonatkozóan továbbra is következetesen szorgalmazom a központi pénzügyi források biztosítását és az érdemi előrelépés központi igazgatási támogatását. Pályázatom keretei között röviden – többnyire címszavakban – szervezeti egységenként vázolom ebben a körben a rövidebb és hosszabb távú feladatokat:

A törvényszék keleti és nyugati homlokzatainak teljeskörű felújítása, tetőzetének és ereszcsonna-rendszerének megújítása, a cégbírósági irattár vizesedésének megszüntetése, középtávon az udvari csapadékvíz elvezetését szolgáló csatorna cseréje, a Vár utca felőli pinceszint vakolatának szigetelése, a még ki nem cserélt nyílászárók, régi fatokos ablakok cseréje, biztonsági üvegek beépítése, a törvényszéki irattári szintek megújítása, a várbörtön műhelyszárny felújítása oktatási- és sportterem kialakítása céljából, a volt mosókonyha hasznosítása, kerékpár-tároló kialakítása, elektromos töltőállomás kiépítése, a teljes fűtésrendszer felülvizsgálata, a dolgozói irodák parkettázása és festése, az irodabútor-program végrehajtása, fizikai úton, valamint biztonsági kártyás rendszer kiépítésével az ügyfél- és dolgozói terek biztonsági szétválasztása szükséges. Megfontolandónak tartom – további tervezést igényel – a földszinti terek átalakítását és akadálymentesítés céljából személylift kiépítését.

Az irattározási környezet- és munkakörülmények javítása céljából intézményi együttműködések keretében az egykori várbörtön -2. szintjének funkcióváltásával egyidejűleg az iratok tárolására alkalmas újabb helyiségek bevonását tartom szükségesnek.

Az Ajkai Járásbíróságot érintően jogi akadályok, (társasházzá való átalakítás nehézségei) a külső megjelenés és a további fizikai bővítés lehetőségének hiánya miatt már középtávon indokolt a bírák és igazságügyi alkalmazottak - XXI. századi bírósági igényekhez méltó megjelenést biztosító - másik épületben történő elhelyezése. Ennek céljából meg kell kezdeni az MNV Zrt-vel való egyeztető tárgyalásokat. Rövid távon az épületekben csomagátvizsgáló és kamerarendszer kiépítése, és a beltéri vasajtó cseréje indokolt.

A törvényszék Közigazgatási Kollégiumának épülete a Veszprém Megyei Jogú Várostól bérelt ingatlan. Az önkormányzat részéről 2018-ban elvégzett állagmegóvás és felújítás az ingatlan mintegy 50%-át érintette; ekkor 1300 m²-en a bírósági funkcióknak megfelelő átalakítás történt. A bírói és igazságügyi alkalmazotti létszám növekedéséből következően már rövid távon indokolt egyeztetést kezdeményezni az önkormányzattal további irodahelyiségek bérléséről és felújításáról. A bővítéshez kapcsolódóan gondoskodni szükséges a tűzvédelmi-, riasztó- és számítógépes

hálózatok telepítéséről. Hosszabb távon kormányzati céltámogatás bevonásával meg kell fontolni – az MNV Zrt-vel való egyeztetéseket követően – az ingatlan állami tulajdonba vételének kezdeményezését, vagyonkezelői szerződés kötését és a teljes ingatlan bírósági célokra történő igényes felújítását.

A Pápai Járásbíróság nagyszabású felújítását-korszerűsítését a következő években meg kell kezdeni. A járásbíróság épülete az 1990-es évek közepén - az akkori időszak bírósági igényeinek megfelelő minőségben - került felújításra; azóta állagmegóvás céljából kisebb beruházások történtek (homlokzati nyílászáró cserék, elektromos hálózat felújítása, kazáncsere, ledes armatúrák beszerelése, gázboiler csere stb.). Rövid távon is szükséges a fűtés korszerűsítése, így különösen a radiátorok cseréje és a homlokzati felújítás, hőszigetelés. Tekintettel arra, hogy az épület más magántulajdonban lévő ingatlanok közvetlen szomszédságában van, hosszabb távon indokoltak az épület fizikai biztonságát, védelmét szolgáló beruházások.

Veszprém vármegyében az egyes bírósági ingatlanok felújítása elmaradásának következményeit – az alsóörsi egykori igazságügyi üdülő mellett – leginkább a **Tapolcai Járásbíróság épülete** szemlélteti, nemcsak a bírósági dolgozók, hanem az ügyfelek és a kívülálló állampolgárok számára is. Túlzás nélkül kijelenthető, hogy a helyzet tarthatatlan, az utóbbi években a közvetlen balesetveszélyek elhárítása miatt több alkalommal kellett beavatkozni (kéményomlás, kerítés omlás, vakolat omlás stb.) A néhány évvel ezelőtt elkészült nagyszabású tervezési koncepció és kiviteli terv megvalósítása több körülmény miatt is akadályba ütközött, melyek részletezése meghaladja a törvényszéki elnöki pályázat kereteit. Az egyik legfőbb okként azonban megjelölhető, hogy a világjárvány és az infláció okozta pénzügyi nehézségek miatt nem voltak biztosíthatóak a központi pénzügyi források a beruházás megkezdéséhez. A pályamű elkészítésének időszakában is folyamatos az egyeztetés a törvényszék vezetése és az Országos Bírósági Hivatal Műszaki Főosztálya között abból a célból, hogy - a korábbi tervektől eltérően - kisebb térszerkezeti változtatásokat eredményező, ugyanakkor teljes külső-belső felújítást, a dolgozói és ügyfélterek bővítését eredményező tervezési koncepció készülhessen. A jelenleg egyeztetés alatt álló koncepció szerint a Tapolcai Járási Ügyészség épületből való kiköltözését követően korszerű épület-energetikával, intelligens épület-felügyeleti rendszerrel, akadálymentesített bejáratokkal és parkolóval, újratervezett funkcionális kapcsolatokkal rendelkező XXI. századi igényt kielégítő bírósági ingatlan fogadja a jövőben a bíróság ügyfeleit. Ehhez kapcsolódóan a törvényszék vezetése a továbbiakban is valamennyi szükséges támogatást biztosít az Országos Bírósági Hivatal részére, emellett azonban javaslom központi kormányzati céltámogatás iránti igény előterjesztését a bírósági ingatlan haladéktalan felújítása céljából. Rövid távon – sürgősséggel – elsősorban a villamoshálózat felújítása, belső ajtók mázolása, mosdók felújítása és a radiátorok cseréje szükséges. A dolgozói terekben – különösen a bírói szobákban – haladéktalanul indokolt a bútorfelújítási program keretein belül a bútorzatok cseréje.

A Tapolcai Járásbíróság épülete. Nem tűr további halasztást a felújítás!

A **Veszprémi Járásbíróságot** érintően rövid távon a homlokzat-felújítás, irattári ajtócserek, személylift felújítás, a csatorna-hálózat felülvizsgálata és korszerűsítése, középtávon a járásbíróság parkolójának burkolat felújítása, biztonsági üveg felületek beépítése, hosszabb távon a „garázsok” bővítéssel egybekötött átépítése és teljes körű hőszivattyús fűtés korszerűsítés megvalósítása szerepel a céljaink között.

A **Zirci Járásbíróság** második ütemű átalakítása hosszabb távon realizálható, rövidebb távon az udvari homlokzat hőszigetelése, a fűtésrendszer cseréje és teljeskörű bútorzatcsere indokolt.

A törvényszék vagyonkezelésében lévő **alsóörsi egykori bírósági üdülőre** vonatkozóan a törvényszék a pályamű megírásának időpontjában még hatályos engedélyezett tervezési dokumentumokkal rendelkezik, a felújítás megkezdésének kizárólag pénzügyi akadálya van. A folyamatos állagromlásra, a bírósági ingatlan kiemelt eszmei értékére, különleges lokációjára, egyedi adottságú természeti környezetére figyelemmel a későbbiekben is - valamennyi fórumon szorgalmazni fogom a tényleges felújítás megkezdését. Az épület eredeti funkcióját megőrizve számottevő rekreációs lehetőséget biztosíthatna a bírácoknak és igazságügyi alkalmazottaknak, azonban a kiváló közlekedési adottságok, megközelíthetőség okán többfunkciós hasznosítás is lehetséges. Erre vonatkozóan az Országos Bírósági Hivatalnál *projektcsoport* felállítást kezdeményezem. Az ingatlan környezetével összefüggésben a legalapvetőbb feladatunk a parkosított környezet rendben tartása, esztétikájának megőrzése. A Balaton parttól mintegy 150 méterre lévő, főút melletti ingatlan biztonságos és nagy zöld területének hasznosítása körében megfontolásra javaslom annak - országos - nyári hasznosítását (sátorozás) bírósági dolgozók számára.

IV/2/e.) A fizikai- szervezeti– személyi integritás

Az összetett témakör egyes elemeivel a III/1.), III/3/j) pontokban röviden foglalkoztam; az eddig elért eredményeink meghatározó kiindulópontot jelentenek. Ezek között kiemelem, hogy eddigi elnöki működésem alatt egyetlen esetben sem került sor bíró mentelmi jogának felfüggesztésére, ezt megalapozó büntetőeljárás kezdeményezésére, bírót érintő integritási bejelentésre, belső-visszaélés bejelentésre.

Valamennyi bíróság jövőbeni (ítélkezési) integritási kockázatainak elkerülése céljából a Veszprémi Törvényszéken közelmúltban feltárt nagy számú összeférhetlenségi ügyre is figyelemmel, **javaslom** annak **központi szabályozási előírását**, hogy a bírósági vezető (elnök, elnökhelyettes) a rész-munkáltatói jogköröket gyakorló felettes vezetőknek köteles haladéktalanul írásban bejelenteni, amennyiben az általuk vezetett bíróság illetékességi területén a 2013. évi V. tv. (Ptk.) 8:1 § (1) bek. 2. pontja szerinti hozzátartozója polgári peres vagy nemperes ügyekben félként eljár (vagy valószínűsíthetően eljárhat).

A 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 12. §-ában, valamint 14. § (1) bek. b) pontjában meghatározott esetekben javaslom annak **központi szabályozói előírását** is, hogy az összeférhetlenséggel érintett bírósági vezető (elnök, elnökhelyettes) köteles a törvényszék illetékességi területén felmerülő valamennyi polgári peres, illetőleg nemperes ügyben eljáró bíró, egyesbírói hatáskörben eljáró titkár figyelmét írásban külön felhívni a kizártságot eredményező hozzátartozói kapcsolatára.

A IV/1/b.) pont alatt utaltam arra, hogy több bírósági szervezeti egységünkben korlátozott a biztonsági fizikai védelem lehetősége, emellett a bírák megfelelő jogi védelme sem biztosított a rendszeres, gyalázkodó, valótlan tartalmú megnyilvánulásokkal szemben, erre vonatkozóan javaslatot tettem. A bírósági dolgozók és ügyfelek fizikai védelme nagyobb részt infrastrukturális alapon biztosítható, amelynek keretében a korábbiakban tett javaslataimat fenntartom. Rövid távon is folyamatos **technikai fejlesztés szükséges** a beléptető rendszereink korszerűsítése, a telepített kamerák és megfigyelőrendszerek számának növelése céljából. A porta- és teremőri szolgálatok tagjainak szakirányú képzésekben részesítése, a beléptetési szabályzatok naprakész aktualizálása, a rendvédelmi szervekkel való szoros együttműködés a jövőben is kiemelt igazgatási feladat.

A Veszprémi Törvényszék szervezeti integritásának alapidokumentuma a folyamatosan hatályosított **Szervezeti és Működési Szabályzat**, amelynek 257.§-a elvi szinten rögzíti (a Bszi. 8-10. §-ai, és a 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás alapján), hogy az ügyelosztási rend szerint döntésre jogosult bírótól vagy tanácstól illetőleg annak tagjától az ügyet önkényesen nem lehet elvonni, az igazgatási vezető a tanács összeállítását ilyen céllal nem befolyásolhatja. Az ügyelosztási rendet a bírói tanács és a kollégiumok véleményének ismeretében az adott bíróság elnöke határozza meg. Az ügyelosztási rend kialakításakor – az SZMSZ-ben meghatározott elveken túl biztosítani kell az alábbiakat (6/2015. OBH utasítás 115. § (1) bek.):

- az ügyelosztási rendnek minden bíróra, bírósági titkárra, bírósági ügyintézőre ki kell terjednie, azokra is, akik részben vagy egészben nemperes ügyszakban dolgoznak (teljesség elve);
- az ügyelosztási rendet általános módon kell megalkotni úgy, hogy abból

meghatározható legyen, hogy az érkező ügyet melyik bírónak (bírói tanácsnak), bírósági titkárnak, bírósági ügyintézőnek kell intéznie (absztraktság elve);

- az ügyelosztási rendet a kiosztás szempontjaira vonatkozóan naptári éven belül kizárólag előre meghatározott eljárási rend alapján lehet csak megváltoztatni (állandóság és évenkéntiség elve);

- az ügyelosztási rendben meg kell határozni, hogy milyen időszakonként kell megvizsgálni a kiosztásnak a bírák, a bírósági titkárok, a bírósági ügyintézők közötti munkateher jelentős eltérését eredményező hatását (munkateher kiegyenlítésének elve), továbbá az ügyelosztási rend módosításának feltételeit;

- a korábban kiosztott ügy átosztásakor is az ügyelosztási rend alapelveinek megfelelően kell eljárni (az alkalmazandó szabályok azonosságának elve);

- az ügyelosztás módszerét előre meghatározott elvek mentén, kiszámíthatóan és átláthatóan kell meghatározni úgy, hogy abban szubjektív döntések egyáltalán nem játszhatnak szerepet (az ügyelosztási technikák variálhatóságának elve).

Szervezeti integritásunk egyik biztosítója a törvényszék **belső ellenőrével való együttműködő munkakapcsolat**, az elnöki intézkedést igénylő megállapítások haladéktalan végrehajtása és azok visszamutatása, a **belső ellenőr tanácsadói** (pl: hatékonysági vizsgálatok a munkaszervezetben) **szerepének igénybevétele**.

Szervezeti integritásunk terén a jövőben is fontos szerepet kap az *Alkotmányvédelmi Hivatal* tanácsadó és – különösen a bírósági dolgozók védelmében – felvilágosító, oktató szerepe; munkájukra a későbbiekben is feltétlenül számítok.

Törvényszékünk integritásának egyik központi igazgatási jogforrása a 6/2016. (V.31.) sz. OBH utasítás az integritási szabályzatról, míg a törvényszéken az ennek nyomán született 2016.El.II.B.40. sz. elnöki intézkedés és a 2021.El.IV.N.6. szám alatt meghozott korrupció-megelőzési intézkedési terv.

Szervezeti integritásunk szintén lényeges összetevője a **törvényszéki adatvédelmi tisztviselő** működése; magas színvonalú munkájára a továbbiakban is feltétlenül számítok, a megnövekedett adatvédelmi feladatok miatt a jövőben titkár kolléga részvétele is szükséges a feladatok naprakész ellátásának biztosításához.

A közeljövő aktuális kihívása a **szervezeti adatfelelősök** kijelölésével összefüggésben a feladatellátásuk feltételeinek (képzést is igénylő) biztosítása, közzétételi és adatszolgáltatási kötelezettségeink szakszerű teljesítése. (2023. évi CI. tv. a nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról)

A közeljövőben indokolt lehet a 6/2016. (V.31.) OBH utasítás felülvizsgálata és a 2023. évi XXV. törvény belső visszaélés bejelentő rendszer szabályaival való összhangjának megteremtése, országosan egységes gyakorlat kialakítása. Ez utóbbival kapcsolatban kedvező folyamat az OBH irányításával megkezdődött; az integritás felelősök részvételével tartó egyeztetéseken törvényszéki integritás felelős aktívan részt vesz, munkájára a jövőben is számítok.

IV/2/f.) Elégedettebb munkatársak - családbarát munkahely, amelyhez ragaszkodunk

A pályamű elkészítésének időpontjában még nem ismertek a bírói és igazságügyi alkalmazottak átfogó életpálya reformjára vonatkozó konkrét tervek; az a tény, hogy a bírósági szervezetben a jövedelmi szint messze elmarad az elvárhatótól, amely alapvetően /és érthetően/ meghatározza valamennyi munkatársunk elégedettségi szintjét.

Amellett, hogy a bírói és igazságügyi alkalmazotti jövedelmek európai bírói átlag illetményekhez történő arányosítását teljes egészében támogatom, több alkalommal konkrét, szövegszerű jogszabály-módosító javaslatot terjesztettem elő, legutóbb a 2023. évi ítélkezési tevékenységet elemző összbírói beszámolóban, a központi intézkedést igénylő javaslatok körében.

Köztudott, hogy a törvényszéki elnök cselekvési lehetőségei ennél szűkebb körűek; ugyanakkor több éves tapasztalatom, hogy a bíróságon szolgálatot teljesítő bírák és igazságügyi alkalmazottak „elégedettsége” komplex összetevők függvénye, amelyek egyes elemei nemcsak a jogszabályon alapuló illetmények összecszerűségén alapulnak; ebben a bírósági vezető szerepe, felelőssége, előrevívó hozzáállása vitathatatlan. Az elmúlt években kedvező tapasztalatokat szerezhettem arról, hogy a munkahelyi hangulat, a munkahelyi környezet, a család- és munkatársbarát vezetői hozzáállás is érdemi megtartó erővel bírhat. A korábbiakban részletesen kifejtettem, hogy a közelmúltban harmadik alkalommal elnyert **„Családbarát Munkahely”** címmel összefüggésben az elmúlt években milyen tartalmi változtatásokat, konkrét munkáltatói intézkedéseket hoztunk. 2024-ben ismét pályázunk a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő által kiírt cím elnyerésére, amelynek az elbírálása jelenleg folyamatban van. **Vezetői munkám során lényegesnek tekintem a közösségépítő, csapaterősítő, az egyes munkahelyi szervezeti egységeken túlmutató programok szervezését,** amelyek közül kiemelem az alsóörsi családi napokat, szalonasütést, túrák szervezését, „süteménysütő versenyt”, alkotói kiállítások szervezését, sportrendezvények támogatását. A törvényszéken több éve rendszeresen, kisebb csoportokban stresszkezelő tréningeken vehetnek részt munkatársaink. Kedvező tapasztalataink alapján a munkahelyi szervezet keretei között tartandó tréningeket jövőben is támogatni fogom. Érdemi „megtartó hatást” eredményezhetnek azon a munkáltatói intézkedések, amelyek a jogszabályi keretek között az egyéni **élethelyzetekhez igazodóan, esetenként rugalmasabb munkaidő engedélyezésére** adnak lehetőséget (2023.El.II.B.1/3. sz. elnöki intézkedés). Ehelyütt is szeretném kiemelni, hogy az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény e tekintetben is több ponton módosítást igényelhet, továbbá indokolt összhangba hozni a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. tv. 53. §-át az igazságügyi alkalmazottakra vonatkozó rendelkezésekkel.

Munkatársaink elégedettségének szintén lényeges összetevője, hogy a költségvetési források függvényében - a gazdálkodási szabályzat keretei között - indokolt esetben a **rászoruló kollégák támogatásokban, költségtérítésekben részesülhessenek.** Munkavállalóink érdemi visszamutatása a szubjektív munkateherről, munkakörülményeiről, elégedettségükről a jövőben is fontos forrása

a vezetői munkának. Emiatt sem elhanyagolható, ezzel szemben a jövőben még tovább fejlesztendő a munkavállalói elégedettség és a munkateher mérések rendszere.

A 2023.II.B.3/7. szám alatt újonnan létrehozott törvényszéki Esélyegyenlőségi Tervben valamennyi munkavállalót érintően az egyenlő bánásmód teljeskörű érvényesítése céljából az egyes témakörökben célkitűzéseket a jövőben is kiindulópontnak tekintem vezetői munkám során.

A közeljövő továbblépési lehetőségei között kezdeményezem **a munkahelyi sport támogatásának bővítését**, ennek keretében az egykori várbörtön -1. szintjén pingpong terem és kondicionáló helyiség kialakítását, futópadok beszerzését. Az alsóörsi egykori igazságügyi üdülő területén a bírósági dolgozóknak sátorhelyek biztosítását kezdeményezem, továbbá ösztönözni kívánom, hogy az **egyes önkormányzati sportlétesítmények kedvező feltételekkel történő használata** a bírósági dolgozóink számára is elérhetőbbé váljanak.

A IV/1/b.) pontban felvetettem, hogy a bírósági szervezet pénzügyi és szabályozási hiátusai miatt jelentős elmaradásba került a **munkahelyi egészségvédelem**, amelynek elsődleges oka a központilag biztosítható források hiánya. A jelenleg még hiányzó források rendelkezésre bocsátása esetén kiemelt feladatommak tekintem **munkatársaim szűrővizsgálatának megszervezését, megelőző egészségügyi szolgáltatások igénybevételének támogatását**, tematizált egészségvédelmi programok szervezését. Munkatársaink kedvező hozzáállását jelzi, hogy az egészségvédelem területén a bírósági dolgozóknak az ismeretszerzés mellett az egymás iránti felelősségvállalás igénye is jelen van; a közelmúltban meghirdetett elsősegélynyújtó tanfolyamra 75 fő jelentkezett.

A Veszprémi Törvényszék 343 fős munkavállalói közösségéből *202 fő legalább tíz éve* teljesít szolgálatot bíróságainkon, közülük 76 fő 25 év, vagy efeletti szolgálati idővel rendelkezik. A nyugdíjba vonulásokat ide nem értve Veszprém vármegye bíróságain az igazságügyi alkalmazotti jogviszony megszüntetések vonatkozásában az elmúlt években nagyságrendi változás nem történt (2019. év: 14 fő, 2021. év: 4 fő, 2022. év: 12 fő, 2023. év: 16 fő, 2024. január 1-szeptember 30. között: 15 fő). Mindez meggyőzően szemlélteti, hogy a munkaszervezethez való „hűség” messze túlmutat a pillanatnyi bérhelyzeten, még akkor is, ha több munkavállalónak már napi megélhetési problémái vannak. **A „megtartó munkahely”** egy olyan közösséget feltételez, amely megbecsüli egymás tagjait, rendkívüli helyzetekben nemcsak anyagi, hanem erkölcsi és lelki támogatást is nyújt. A „megtartó bíróság” a munkatársakat érintő elvárások és követelményének rendszerében minden lehetséges segítséget biztosít azok teljesítéséhez.

A családbarát és megtartó munkahely alapja az erre irányuló vezetői szemlélet, és személetformálás, az értékközpontú, motiváló bírósági vezetés. A megvalósítás lényeges eleme az egyéni képességek kibontakoztatása mellett a csapatmunka jelentőségének közvetítése és elsősorban annak a gyakorlati érvényesítése, hogy indokolt esetben külön figyelemben, egyéni elbánásban részesülhetnek munkatársaink.

Ezért indokoltnak tartom, hogy nemcsak az ítélkezési profilunkhoz kapcsolódó bírósági eljárásokban kell szem előtt tartanunk a gyermek- és családvédelmi elvárásokat, hanem munkaszervezeteink működtetése, munkatársaink támogatása során is. Javaslom, hogy a Veszprémi Törvényszék gyakorlatán túlmutatóan a központi igazgatásban egyaránt hangsúlyos szerepet kapjanak ezek az értékek; ezért indítványozom **Családbarát Kabinet** létrehozását, amely a bíróságok *munkahelyi* családbarát gyakorlatainak összegyűjtése és a továbblépési lehetőségek közvetítésének céljából folytatja tevékenységét.

IV/2/g.) Tovább az értékmegőrzés és értékteremtés útján...

A témakör jelentőségét a *II/8. - III/3/h.) pontokban* már részleteztem. A 2015-től töretlenül folytatott munkánk egyik eredménye, hogy mostanra **munkahelyi szervezeti kultúránk természetes részévé vált a bírósági történetkutatás**, amelynek közösségépítő és komplex értékteremtő szerepe vitathatatlan. A történelem iránt érdeklődő jogásként, a múlt értékeinek megismerésére nyitott emberként elkötelezett vagyok ebben, így a jövőben is támogatni kívánom a bírósági történelem és hagyományápolás folytatására irányuló törekvéseket. Ebben az évben – a Ráth György pályázat keretében – a Pápai Királyi Járásbíróság történetét feldolgozó kötet megjelentetését tervezzük. A művet előreláthatóan 2024. október 9-én a korábbi évekhez hasonlóan ünnepélyes keretek között fogjuk bemutatni. A 2016-ban és 2020-ban megjelentetett bíróságtörténeti könyvsorozatunk I.-II. kötetei részben érintették, azonban teljeskörűen nem tárhatták fel a Veszprémi Járásbíróság - törvényszékkal sokáig közös épületben működő - szervezeti múltját. Erre figyelemmel a közeljövőben további kutatómunkát kell folytatnunk a székhelyi járásbíróság rendszerváltás előtti működéséről. A vármegye területén egykoron több – azóta már csaknem elfeledett – bíróság működött (például Sümegen, Devecserben). A helytörténeti és kultúrtörténeti jelentőségű korábbi ítélkezési fórumok történetének feltárása újabb távlatokat nyithat a hagyományápolás terén. A törvényszék emlékezet-kultúrájának a jövőben is hagyományos része az 1956-ban politikai okokból deportáltak előtti tiszteletadás, valamint minden év februárjában a kommunizmus áldozatainak emléknapján a törvényszék udvarán felállított emléktábla előtti főhajtás.

IV/2/h.) Értékeink láttatása – együttműködés – kommunikáció

Pályaművemnek a bírósági közelmúlttal és a jelenlappal foglalkozó fejezeteiben a *II/7., III/3/i. pontok* alatt kitértem a téma „bírósági igazgatás szempontjából” stratégiai jelentőségére. A „*jövő bíróságának*” kommunikációs feladatait alapvetően meghatározzák az Alaptörvényben és a sarkalatos jogszabályokban foglalt ítélkezési funkciók és az abból eredő működési struktúra. Ebből következően **a külső kommunikáció iránya** továbbra is elsődlegesen az ítélkezéshez kapcsolódik, emellett **az intézményi működés és értékek hatékony megjelenítése** szintén hangsúlyos része a kommunikációs munkának. Az ítélkezéshez kapcsolódó kommunikáció és a sajtószóvivői szerepkör speciális képzettséget, tudást és gyakorlatot igényel, amelyhez kapcsolódóan továbbra is indokoltnak tartom a

Sajtóosztály működtetését. A törvényszéki külső kommunikációs feladatok teljesítéséhez a jövőben is számítok bírótársaink együttműködésére. Javaslom *Központi Kommunikációs Stratégia* kialakítását, amelynek szervezeti bázisa a törvényszékek és ítélőtáblák sajtóosztályai számára naprakész támogatást biztosító OBH Kommunikációs Főosztálya.

Belső kommunikációs felületünk folyamatos fejlesztése eredményeként sokoldalú, színvonalas információs felület született, amely munkatársaink mindennapi életének részévé vált (*III/7., III/3/i.*). A napi munkavégzés folyamatában felmerülő tapasztalatok ezen a területen újabb feladatok, fejlesztések igényét is felvetik, melyek végrehajtásához a jövőben is számítok fejlesztő-informatikusunk magas színvonalú munkájára. A közeljövő belső fejlesztési feladatai körében kiemelem: BIRO adatbázist használó alkalmazások átalakítását a működőképesség fenntartása érdekében, továbbá az intranetes oldalak korszerűsítését, továbbfejlesztését (közlemények adminisztrációs oldal, tanácselnöki feljegyzések oldal, képgaléria, dokutár, linktár oldalak).

Pályaművemben több esetben kitértem arra, hogy az igazgatási modellváltást követően az egyik leglátványosabb és legtöbb hozzáadott eredménnyel járt - a bírósági integritás követelményeinek szem előtt tartásával - az intézményi érdekeket szolgáló **együttműködések kiépítése**, amelyek kiválóan összehangolhatóak a munkaszervezetünk fejlődésével és fejlesztésével, egyúttal külső kommunikációs szempontból is hasznosak, értékesek. A belföldi és nemzetközi kapcsolatok működtetését, további együttműködések létrehozását a jövőben is kiemelt feladatommak tekintem, egyúttal erre kívánom ösztönözni vezetőtársaimat.

A városi és vármegyei intézményekkel (önkormányzatok, ügyészség, BV, rendőrség, kormányhivatal, levéltár stb.) eddig kiépített kiváló **kapcsolatok folytatását** meghatározó jelentőségűnek tartom; egyúttal a közeljövő egyik továbbképzési lehetőségeként kezdeményezni fogom a Veszprémi Áldozatsegítő Központtal való szakmai/képzési szinten való együttműködés kialakítását.

Az elmúlt években nemzetközi-európai kitekintésünk szélesítését szolgálta, hogy bíráink és titkáraink a **nemzetközi kapcsolatok keretében** is rendkívül aktívak, emellett korábban a törvényszék több alkalommal résztvevője lehetett az EJTN rövid tartamú csereprogramjainak és ERA képzéseknek. (*III/7.*) Ennek gyakorlatát a jövőben is feltétlenül támogatni kívánom.

A *III/3/d.)* pontban kitértem arra, hogy nemzetközi kapcsolatrendszerünk egyik alapja, mely szerint a Veszprémi Törvényszék az Európa Tanács Igazságszolgáltatás hatékonyabbá tétele céljából létrehozott bizottságának (CEPEJ) a magyarországi pilot bírósága. Az európai szervezet munkájában való közvetlen részvételi lehetőségünk a jövőben még inkább felértékelődhet. Erre figyelemmel indokoltnak látom, hogy a **szervezet munkájában a korábbinál is aktívabb szerepet vállaljunk** és ennek céljából törvényszéki bíró kollégám kapcsolattartó munkáját támogatva, titkárokat is bevonjunk az adatszolgáltatási, adatalemzési feladatokba. Fontosnak tartom, hogy a jövőben a mostaninál is hangsúlyosabban megjeleníthessük a magyar bírósági szervezet eddig elért eredményeit és értékeit. Ebből a célból – az elmúlt évek előterjesztéseit megismételve – javaslom és kezdeményezem, hogy a CEPEJ a soron következő éves plenáris ülését Magyarországon tartsa és ennek keretében az európai

bírák további tapasztalatokat szerezhessenek a magyarországi bírósági igazgatásról valamint a pilot helyszínként működő Veszprémi Törvényszék eredményeiről.

IV/2/i.) Együtt kell tennünk a jövő fenntarthatóbban (és költséghatékonyabban) működő bíróságaiért!

- a kis lépések is sokat számítanak...

A környezettudatosabb intézményi működtetés megvalósítása napjaink egyik leghangsúlyosabb aktualitása, amely messze túlmutat a bírósági szervezetrendszer keretein. Az ökológikus szemlélet iránti elkötelezettségem jegyében már a 2018. évi pályaművemben kiemelttem a témakör jelentőségét. (III/1. pont) Ezzel összhangban az elmúlt időszakban fokozott figyelmet fordítottam arra, hogy működésünk „ökológiai lábnyoma” a körülményekhez-lehetőségekhez képest kedvezően változzon. Pályaművem III/3/k.) pontjában részleteztem ebben a körben elért eddigi eredményeinket, amelyek feltétlenül kiindulópontként szolgálhatnak a jövőbeni feladataink meghatározásakor. Az első lépéseket ennek megfelelően már megtettük, a szemléletváltás/változás jól érzékelhetően megkezdődött. Tovább lépésünk komplex feladatköre – a jelenlegi alapokra építve – az alábbiakban határozható meg:

- szabályozási keretek változása,
- munkahelyi ösztönzők a „zöldebb” közlekedésért,
- energiafelhasználás további korszerűsítése,
- újrahasznosítás lehetőségeinek kiszélesítése,
- az üzemeltetés további racionalizálása,
- „zöldebb” infrastruktúra kialakítás,
- együttműködés intézményekkel, projektekkel,
- programfejlesztés,
- jó gyakorlatok megosztása központi koordináció útján (fenntarthatósági stratégia, Fenntarthatósági Kabinet létrehozása).

Fenti programelemek egymással okszerű összefüggésben állnak. Az első helyen megjelölt szabályozói módosítás túlmutat a törvényszéki elnök beavatkozási lehetőségein. Ezek között – a teljesség igénye nélkül - említem a környezeti terhelés szempontjából különösen nagy jelentőségű papír- és tonerfelhasználás valamint a **papír alapú ügyintézés terjedelmének jogszabályi alapú meghatározása** közötti oksági kapcsolatot. (Büsz. 5. § (1) bek., Beisz. 14. §). A „tükrakta” előállításának kötelezettségei miatt az elektronikus kapcsolattartások kiterjesztése az intézményi nyomatkészítéseket csak kisebb mértékben csökkenti (az elektronikusan beérkező iratok papíralapú átalakításának szabályozási előírásai miatt). Az erre vonatkozó szabályozói változtatás a nagyarányú irodaszer-felhasználással együtt járó környezeti terhelés mértéke szempontjából érdemi előrelépés irányába mutatna. A közlekedési költségtérítések és támogatások körében célszerű lehet további támogatási eszközök beépítése, amely a bírósági dolgozókat is érdekeltébbé teszi a megújuló energiával

működő járművek használatához. (pl: közösségi elektromos eszközök ingyenes rendelkezésre bocsátása, elektromos munkahelyi töltők kiépítése).

A törvényszék jelenlegi elavult járműparkjának megújítása elsősorban **zöld rendszámú járművekkel** célszerű, különösen a postajáratok céljára használt gépkocsik esetében. Az egyes bírósági szervezeti egységekben napelemmel működő elektromos töltőállomások kiépítése eredményeként a hivatali járművek üzemanyaggal való ellátása környezetbarát módon lenne biztosítható.

Bírósági épületeink fűtését – az Ajkai Járásbíróság épületét kivéve – gázenergiával biztosítjuk. A fűtési rendszerek többsége – a folyamatos kisebb felújítások ellenére – a jelenlegi épületenergetikai-szakvélemények szerint az elvárható színvonalhoz képest korszerűtlennek minősül. Hosszabb távon - a Pannon Egyetemmel korábban megkötött együttműködési megállapodás eddig megvalósult eredményeire támaszkodva - az **energia-felhasználás teljes átvilágítása és megújítása** indokolt, elsősorban a gázfűtésnél korszerűbb hőszivattyús rendszerek kiépítése útján. Ehhez kapcsolódóan folytatni kell a napelemes telepítéseket; valamennyi erre alkalmas tájolású tetőfelületen a szükséges hatósági engedélyek függvényében célszerű az egyre korszerűbb napelemes rendszerek üzembe állítása, az épületek üzemelése során pedig inverteres levegőcserés fali- illetve padlófűtési rendszerek kiépítése.

A bírósági üzemeltetés során az „**újrahasznosítás**” lehetőségei - elsősorban a védett adattartalmak és a szigorú hulladékgazdálkodási szabályozók miatt - szűkebb körűek, azonban érdemes feltárni azokat a lehetőségeket, ahol ennek szerepe lehet (így különösen a „házi iratok” belső használata, kávézacc, esővíz gyűjtés, szűrkevíz felhasználás stb.). Az üzemeltetés során kivitelezhető újrahasznosítás lehetőségei körében továbbra is feltétlenül számítok a *Fenntarthatóságért Munkacsoport* ötleteire, újító javaslataira.

Az **üzemeltetési racionalizálás** területén az eddig megtett lépések is látványos eredménnyel járnak, emellett sokrétű munka áll még előttünk. A feladatok nagy száma körében ismételten rá kell mutatni, hogy a kisebb mennyiségű irodaszer, nyomtatvány, toner használata a dologi kiadások csökkentése mellett a környezet védelme szempontjából is számottevő jelentőségű. Veszprém vármegye bíróságainak 2024. január-augusztus közötti időszakban a nyomtatással összefüggő irodapapír felhasználása 1 308 459 lap. Rendszeres monitoringot igényel a papír- és toner felhasználás tendenciája, az esetleges változás okainak feltárása, amennyiben indokolt, igazgatási intézkedések meghozatala. Az irodaszerek beszerzése esetén lényeges szempont azok előállításának módja (újrahasznosítás). Az egyszerűsített kapcsolattartás lehetőségének megteremtésével az elektronikus kézbesítések szélesebb körének alkalmazása (Be. 130. § (1) bek. f) pontja) a büntető ügyszakban kifejezetten a racionalizálás irányába mutat (postaköltség-csökkentés), azonban teljeskörű változás (papír- és irodaszer csökkentés) a szabályozási környezet módosításával érhető el. A nyomtatási költségek, így különösen a toner felhasználás csökkentését eredményezheti a törvényszéken közelmúltban elvégzett átfogó vizsgálat és intézkedési terv a nyomatkészítő eszközökről, amelyekre vonatkozóan konkrét javaslatok születtek; a jövőben a nyomtató beszerzéseket már ezek ismeretében kezdeményezzük. A fentiekben említettek szerint az üzemeltetés-környezethatékonyaság szempontjait szem előtt tartó racionalizálás átfogó feladatköréhez mértékadó kiindulópont lehet a Pannon

Egyetem „Fenntarthatósági Index” tanulmánya (2023. első félévében a fenntarthatósági indexünk UPSi értéke: 13,52), amely rámutatott azokra a részterületekre, amelyek a további fejlődés – fejlesztés lehetőségeit hordozzák, emellett időről-időre célszerű megvizsgálni az egyes munka- és üzemelési folyamatokat a költséghatékonyabb/ környezet-kímélőbb protokollok kidolgozása – előírása céljából. A vezetői értekezleteknek - az igazgatási vezetői munkának is - lényeges területe a környezethatékonyabb üzemeltetés elérése. Emellett a jövőben is feltétlenül számítok a **Fenntarthatóságért Munkacsoportban** együttműködő, elkötelezett kollégáim támogatására.

Az **infrastruktúra-zöldítés** kis lépése, azonban látványos eleme a munkahelyi környezetünk fásítása, a növényekkel beültetett területek növelése. Az elmúlt években a parkosítás céljából tett erőfeszítéseinknek egyre inkább megmutatkoznak az eredményei, különösen a törvényszéken és a Veszprémi Járásbíróságon. Amellett, hogy a növények telepítése esztétikai jelentőségű, hozzájárul a levegő tisztításához, a hőmérséklet egyensúlyban tartásához. A kedvezőbb energiahatékonysággal üzemelő épületek kevesebb környezeti terheléssel működnek; erre figyelemmel az infrastruktúra fejlesztési célkitűzéseim között továbbra is meghatározó szempontot jelent az ökológiai szempontú előrelépés biztosítása.

Környezetünk védelme céljából tett lépések között előremutató lehetőség bíróságaink intézményi bekapcsolódása az egyes települési projektekbe. Ennek egyik példája a Veszprém Megyei Jogú Város Smart City stratégiája, amely többek között kitér a klímaakcióterv végrehajtására, városi közterület-rendezésekre, közösségi közlekedés fejlesztésére. Ehhez kapcsolódóan a közelmúltban megkereséssel fordultam Veszprém Megyei Jogú Város polgármesteréhez. A jövőben sem mellőzhető az együttgondolkodás és a témában célhoz kötött **együttes eljárások kezdeményezése** nemcsak a törvényszék székhelyét illetően, hanem a kisebb bíróságainkat érintően is. A „jó gyakorlatok” megosztása az egyes bírósági szervezetek között számottevő előnnyel járhat; eddigi tapasztalataim szerint rendkívül hasznosak lehetnek azok a tudás-megosztások és szervezeti együttműködések, amelyek üzemeltetési racionalizálást illetve a „zöldítés” terén előrelépést eredményezhetnek. Ennek megvalósítása céljából kezdeményezem, hogy a „jó gyakorlatok” megosztását a központi igazgatás **Fenntarthatósági Kabinet** létrehozásával koordinálja.

Fentiekkel összekapcsolódóan azonos jelentőségű a **céltudatos programfejlesztés**, amely elsősorban a szervezeti tudás - és környezettudatosság-fejlesztésre irányuló programok tervszerű megvalósítása útján kivitelezhető. Ebben a körben – országos hatókörrel – ismeretterjesztő előadások, rendezvények (például közösségi szemétygyűjtő akciók), börszék, online tudás-megosztás keretében folytathatjuk a korábban megkezdett munkát. A programfejlesztés legfontosabb eredménye lehet a **szemléletváltás**. A „jövő bírósága” szervezeti munkakultúrájának elengedhetetlen része a környezeti felelősségvállalás, a közösségi és személyes térben az ökológikus eljárások iránti elkötelezettség.

A „jövő bíróságának” legfőbb működési elve ezen a területen is a **folyamatos fejlődés igénye**.

* * *

Zárszó

Stabilitás a változásban

„Praesis ut prosis”

„Vállalj tisztséget, hogy szolgálhass!” Az örökérvényű gondolat üzenetében tettem bírói esküt 1998-ban; vezetői munkámat szintén ennek jegyében folytattam.

Az elmúlt években bírótársaim nagy többsége - közös céljaink mentén - töretlenül támogatta az elnöki munkámat. Bizalmat kaptam és adtam, a megbecsülés és tisztelet erejét munkatársaim részéről még a nehezebb időszakokban-helyzetekben is megtapasztalhattam.

Mindenekelőtt köszönöm munkatársaim együttműködését, hálás vagyok közös erőfeszítéseink látványos eredményeiért!

Az országban egyedülállóan sikeres törvényszéki működési modell kialakítása a teljes bírósági szervezetet gyarapítja. Az ítélkezés folyamatosan változó külső környezetében pályázatommal arra vállalkozom, hogy változatlanul stabil értékrenddel, elkötelezettséggel, a „jövőt építő elnök” vezetői elhivatottságával tovább szolgáljam a Veszprémi Törvényszéket és ekként a teljes bírósági szervezetet.

A pályázat elhatározásához vezető úton szerepet játszott, hogy elnöki szolgálatom során a sokoldalú sikerek mellett voltak nehezebb, küzdelmesebb pillanatok, amelyek megerősítettek abban, hogy ki kell tartanom az eddig képviselt értékek és szervezeti érdekek védelme érdekében.

A folytatás/vállalás személyes döntése a pályázati eljárásban csak kiindulópont; bírótársaim vélemény-nyilvánítása meghatározó jelentőségű, amely a Veszprémi Törvényszék jövőjét is alakítható állásfoglalás. A végső döntés a kinevezési és munkáltatói jogköröket gyakorló Országos Bírósági Hivatal elnökének hatásköre, amihez az Országos Bírói Tanács egyetértése szükséges.

A döntés felelős meghozatala ebben az esetben túlmutat a jogszabályi alapú hatáskörök gyakorlásán; összegzően értékelő, elvi-értékrendi, mindenekelőtt pedig a Veszprémi Törvényszék jövőbeni működését predesztináló hatású lesz.

A pályaművemben vázolt „veszprémi bírósági jövő” alakításához kérem az OBH elnökének kedvező elbírálását, az OBT egyetértését, ezt megelőzően a Testület előtti személyes meghallgatásom lehetőségének biztosítását.

Veszprém, 2024. október 3.

dr. Némethné dr. Szent-Gály Edit

